БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 118 (6553)
ИЮНИИН 16
ВТОРНИК
1953 он

Сэв 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Газетэ, журналнуудые ниитын дунда үргэнөөр тараая

1953 оной һүүлшын 6 һарада хэблэгдэн гаргагдаха центральна, республиканска, городской болон аймагуудай газетэнүүд, мүн тэрэшэлэн элдэб журналнууд мүнөө республикымнай бүхы городуудта ба хүдөө тосхонуудта захигдажа байна.

Энэ хэмжээ-ябуулгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ гээшэ политическэ тон шухала хэрэг бшуу. Советскэ хэблэл болбол пропаганда ба агитациин хүсэ ехэтэ зэбсэг мүн. Тэрэ хадаа Ленин—Сталинай хамагые илагша идейнүүдые үргэн олон арад ниитын дунда нэбтэрүүлнэ, советскэ байгуулалтын бодото үндэһэ һуури бологшо Коммунистическэ партиин сэсэн мэргэн политикые тайлбарилна, коммунистическэ байгуулалтын агуухэ зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхэ хэрэгтэ ажалша ниитые элсүүлэн хабаадуулна.

Тиимэһээ газетэ, журналнуудые бүхы хүн зоной дунда үргэнөөр тарааха хэрэгтэ Коммунистическэ парти ба Советскэ правительство саг үргэлжын анхарал хандуулна. Мүнөө Советскэ Союз дотор 41 миллион үлүүтэй экземпляр тиражтайгаар 8.300 газетэнүүд, 1500 шахуу элдэб журналнууд хэблэгдэн гаргагдана. Манай Бурят-Монголой республика доторшье 3 республиканска, 2 городской, 23 аймагай газетэнүүд, табан многотиражна газетэнүүд, «Агитаторай блокнот» хэблэгдэн гаргагдана. Тэдэнэр хамтадаа 97 мянган экземпляр тиражтайгаар хэблэгдэнэ.

Газетэ, журналнуудые иимэ олоор хэблэн гаргаха арга боломжо имагтал социализмын илаһан орондо лэ, ажалша ниитын политическэ ба культурна бүхы эрилтэнүүдые хангаха хамаг условинуудые байгуулһан орондо лэ бии болгогдонхой.

Советскэ хүнүүд өөрынгөө хэблэлдэ айхабтар дуратайгаар хандадаг. Манай орон дотор хэблэл гээшэ ажаһууха, тэмсэхэ, ажаллаха, илаха хэрэгтэнь ажалшадта саг үргэлжэ туһалдаг. Тиимэһээ манай орон доторхи газетэнүүд болон журналнууд арад ниитын дунда тон олоор тараагдадаг. Хэдэн зуун мянган хүдэлмэришэд, колхознигууд, интеллигентнүүд газетэ, журналнуудые саг үргэлжэ захижа уншадаг юм. Жэшээнь, гансахан манай республикын ажалшад 50 мянга үлүүтэй экземпляр центральна газетэ, журналнуудые захижа уншадаг. Тиихэдэ 1953 оной түрүүшын хахад жэлэй туршада 84 мянга үлүүтэй экземпляр республиканска болон аймагуудай газетэнүүд тараагдаһан байна. Имагтал үнгэрһэн нэгэ жэлэй туршада манай республика дотор газетэ, журналнуудые захилга 35 мянган экземпляраар ургаһан байна.

Хэблэл тараалгаар республикымнай зарим аймагуудта горьтойхон дутагдалнуудай гаргагдадаггүй һаань, газетэ, журналнууд үшөө олоор захигдаха байһаниинь дамжаггүй.

Теэд, һүүлэй үе болотор, жэшээнь, Мухаршэбэрэй аймагта газетэ, журналнууд ехэ муугаар тараагдажа байгаа. Энэ тон шухала хэрэгтэ партийна эхин организацинууд, комсомольско болон профсоюзна организацинууд һулаар хабаадуулагдана. Орон дотороо хэблэгдэн гаргагдадаг газетэ, журналнуудые хүн зоной дунда пропагандалха хэрэг һулаар табигданхай. Тиимэһээ тус аймаг һараһаа һара бүхэндэ газетэ, журналнуудые захиха лимидээ дүүргэнэгүй. Тус аймагта республиканска газетэнүүдые захижа, уншагшадай тоо энэ жэлэй февраль һарынхиһаа 340 хүнөөр үсөөрһэн байна.

Үндэһэн бурят-монгол хэлэн дээрээ хэблэгдэн гаргагдадаг газетэнүүд республика дотор мүн лэ хангалтагүйгөөр тараагдана. Энэ дутагдал илангаяа Зэдын ба Курумканай аймагуудта үзэгдэнэ. Жэшээнь, бурят-монгол хэлэн дээрэ гаргагдадаг республиканска комсомольско газетэ Зэдын аймагта оройдоо 74 экземпляр тараагданхай. Тиихэдэ үндэһэн хэлэн дээрэ оршуулагдажа гаргагдадаг аймагайнь газетэ баһал хангалтагүйгөөр тараагдана.

Хүдөө ажахын хэблэлые тараалгада горьтойхон дутагдалнууд бии байна. «Хүдөө ажахы» гэжэ газетэ, «Колхозой үйлэдбэри», «Коневодство», «Агробиологи», «Хүдөөгэй барилгаша» гэһэн ба бусад журналнууд Бичурын, Заиграйн ба бусад зарим аймагуудта оройдоо нэгэн—хоёр экземпляр тараагданхай. Эдэ аймагуудай зарим колхозууд хүдөө ажахын асуудалнуудаар хэблэгдэн гаргагдадаг нэгэшье экземпляр газетэ, журналнуудые абадаггүй юм.

Мүнөө 1953 оной түрүүшын хахад жэлэй дүүрэхэтэй хамта, газетэ, журналнуудые олон хүнүүдэй захиһан болзор түгэсхэнь. Гэбэшье, газетэ, журналнуудые хүн зондо дахинаа захюулха хэрэгтэ «Союзпечатиин» нютагай органууд, почтово отделенинүүд ба агентствонууд муугаар хандана. Жэшээнь, Сэлэнгын аймагта 2700 үлүүтэй экземпляр республиканска газетэнүүдые хүнүүдэй захиһан болзорынь июлиин 1-дэ дүүрэхэ байна. Теэд мүнөө эндэ оройдоо 100 гаран экземпляр республиканска газетэнүүд дахинаа захигдаа.

Үдэр саг үнгэржэл байна. 1953 оной хоёрдохи хахад жэлэй туршада хэблэгдэн гаргагдаха газетэ, журналнуудые захилгые шамдуулха хэрэгтэй. Газетэ, журналнуудые захилга үргэнөөр эмхидхэхэ, энэ хэрэгтэ комсомолецуудые, культурногэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдые олоор хабаадуулха шухала. Хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэд газетэ, журналнуудые захиха ёһо гуримые хүн зондо һайнаар ойлгуулжа, тэдэниие хүн бүхэндэ захюулха зэргэтэй.

Нютагай партийна организацинууд газетэ, журналнуудые захилга эмхидхэхэ хэрэгтэнь хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэдтэ үдэр бүриин туһаламжа үзүүлжэ байха уялгатай.

1953 оной хоёрдохи хахад жэлдэ хэблэгдэн гаргагдаха газетэ, журналнуудые амжалтатайгаар тараая!

В. В. Маяковскиин түрэһөөр 60 жэлэй ойдо

В. В. Маяковскидо зорюулагдаһан залуушуулай вечер июниин 10-да гүрэнэй литературна музейдэ болобо.

Столицын предприятинуудай ба эмхи зургаануудай залуу хүдэлмэришэд, албахаагшад поэдэй творчествын гол үенүүдые харуулһан музейн баян материалнуудтай танилсаба. Поэдэй эгэшэ Л. В. Маяковская үгэ хэлэбэ. Уран үгын мастернууд Маяковскиин зохёолнуудһаа отрывогуудые гүйсэдхэбэ.

Энэ хадаа советскэ үеын эгээн оюун бэлигтэ поэдэй түрэһөөр 60 жэлэй ойн июлиин 19-дэ гүйсэхэеэ байһантай дашарамдуулан Москвада эмхидхэгдэжэ байгаа вечернүүдэй нэгэниинь мүн.

* * *

Маяковский. (Грузинска ССР), июниин 11. (ТАСС). Поэдэй байшан-музей соо «Маяковский Грузида» ба «Маяковско район мүнөөдэр» гэһэн хоёр выставкэ эмхидхэбэ. Хоёрдохи выставкэ дээрэ табигдаһан зүйлнүүд поэдэй нютагта советскэ засагай жэлнүүдтэ болоһон ехэ хубилалта тухай хэлэнэ. Тус районой хүдөө ажахын 20 хүдэлмэрилэгшэд виноградай үндэр ургаса абаһанайнгаа түлөө Социалистическэ Ажалай Геройн нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. 33 һургуулида 7 мянган үхибүүд һуралсана.

Эдэ үдэрнүүдтэ В. Маяковскиин байшан-музейдэ хүнүүд олоор орожо байна. Москва, Ленинград, Киев, Тбилиси, Баку ба ороной бусад городуудһаа экскурсяар ерэгшэд поэдтэ өөртэнь хабаатай байһан зүйлнүүдые, фотозурагуудые, документнүүдые һонирхон харана.

Бурят-Монголой АССР-эй Министрнүүдэй Советтэ

1953 ондо республикын колхозууд болон совхозуудта үбһэ хуряалга ба силос даралгые үнгэргэхэ хэмжээнүүд тухай

Һаяхан БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет 1953 ондо республикын колхозууд болон совхозуудта үбһэ хуряалга ба силос даралгада бэлэдхэлэй ябасые хаража үзэхэ зуураа энэ хүдэлмэриин тон хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байһые тэмдэглэбэ.

Үнгэрһэн үбэл, хабартаа республикын колхозууд болон совхозуудта малай олоороо гарзалһан ба тураһан ябадал хадаа 1952 ондо үбһэ хуряалга ба силос даралгые бэлэдхэл муутайгаар, эмхигүйгөөр үнгэргэһэнһөө болоо гэжэ БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет тоолоно. Республикын олохон колхозууд үбһэ хуряалгые богонихон болзор соо, 25—30 хоног соо хэжэ үнгэргэхын орондо 60—70 хоног соо унжагайруулжа, үбһэ ногооной шанарые доошолуулна, үбһэ хуряаха түсэбөө холо дүүргэнэгүй. Сабшалангай газарнуудай һайжаруулагдаагүй, бэлдэгдээгүй дээрэһээ илангаяа үбһэ тармаха, бухаллаха, сомохо, зөөхэ ба силоснэ барилгануудые түхеэрхэ, силостэ орохо үбһые зөөхэ гэхэ мэтын тэжээл бэлэдхэлэй ажал ехэтэй хүдэлмэринүүд һулаар механизацилагдана. Зарим аймагуудай, жэшээнь, Заиграйн, Иволгын, Тарбагатайн, Яруунын, Закаменай, Тоорин болон Хорниин аймагуудай советскэ ба хүдөө ажахын органууд бэлэдхэгдэһэн үбһэнэй тоо бүрилхэлые ба шанарыень хүсэдөөр шалгангүй, дээдэ органуудта нюдэ далдалһан худал мэдээнүүдые хүргэдэг байгаа.

Республикын Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерство, советскэ ба хүдөө ажахын органууд, олохон аймагуудай, колхозуудай ба МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд нёдондо үбһэ хуряалгада үзэгдэһэн дутагдалнуудһаа зохихо тобшолол хээгүй, нёдондоной алдуу дутуунууд энэшье жэлдэ дабтагдана гэжэ БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет тоолоно. Колхозууд ба МТС-үүд ерэхэ үбһэ хуряалгада бэлэдхэлэй хүдэлмэриие болоногүйгөөр унжагайруулжа байна. Олохон колхозууд ба МТС-үүд үбһэ хуряалга ба силос даралгада хэрэглэгдэхэ машина, зэр зэмсэгүүдые заһабарилжа үшөө эхилээдүй байһаар. Мүн силоснэ шэнэ барилганууд хэгдэнэгүй, хуушануудынь заһабарилагданагүй. Мүнөө июниин 1-нэй байдалаар республикын колхозуудта морин сенокосилкануудай оройдоо 2,6 процентнь заһабарилагдаа.

Ниитын малай үбһэ тэжээлээр хүсэд хангагдадаггүй ябадалай нэгэ шалтагаан юуб гэхэдэ, манай эндэ хээрын сабшалангай ургаса тон бага байна. Ехэхэн талмайтай сабшалангууд дээрэ һөөг бургааһан ургажа, уһа намаг тогтожо, энэ ушарһаа бута болдсгтой болоод, ургаса багаар үгэнэ. Теэд сабшалан һайжаруулха хүдэлмэринүүдэй түсэб жэлһээ жэлдэ дүүргэгдэнэгүй.

«Колхозууд ба совхозуудай малые үбһөөр хангаха хэмжээнүүд тухай» ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй 1953 оной майн 21-нэй тогтоолые бэелүүлхын тула, мүн 1953 ондо республикын колхозуудта үбһэ хуряалга ба силос даралгада саг болзортонь бэлэдхэжэ, эмхитэйгээр үнгэргэхын тулада БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет иигэжэ **тогтообо:**

1. Малые һайн шанартай үбһөөр ба шэмэтэ тэжээлээр хангалга хадаа гүрэн түрын удхашанартай шухала хэрэг гэжэ тоолоод, 1953 ондо сабшалан һайжаруулха ба тэжээлэй культурануудые тариха түсэбөө аймаг, колхоз бүхэнэй дүүргэлтые, мүн тэдэнэй үбһэ хуряалгада эмхитэйгээр, саг болзор соогоо ороод, богонихон болзор соо түгэсхэлгые хангаха гэжэ Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые, мүн аймгүйсэдкомуудые уялгалха.

2. Арадай ажахын түсэбтэй зохилдуулан, 1953 ондо колхозууд ба совхозуудта иимэ хэмжээтэй үбһэ бэлэдхүүлхыень Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые уялгалха:

а) аймагуудта хубаарилан 550,0 мянган тонно, тэрэ тоодо 8,0 мянган тонно витаминна үбһэ бэлэдхэхэ;

б) 120,0 мянган тонно силос, тэрэ тоодо 80,0 мянган тонно эртын силос дараха;

в) аймагуудта ямар болзорто бэлэдхэхыень заабарилан хубаарилаад, 100,0 тонно набшаһата тэжээл бэлэдхүүлхэ;

1953 ондо колхозууд болон МТС-үүдэй үбһэ хуряалгын ба силос даралгын хүдэлмэринүүдые хэхэ түсэбэй графигые баталха.

3. Үбһэн тэжээл ехээр хуряажа абахын тулада колхозууд болон совхозуудай сабшалангай бүхы талмайн, мүн гүрэнэй фондын сабшалангай ургасые хуряахаһаа гадна, ой модон соогуурхи, түмэр ба шоссейнэ харгынуудай захаархи, намагтай ба бусад буртаг газарай үбһэ ногоо хуряажа абалга хангахыень БМАССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые, мүн аймгүйсэдкомуудые уялгалха.

4. Үбһэ хуряалга ба силос даралгые—сомолго, силос даралга, набшаһата тэжээл бэлэдхэлгэ гэхэ мэтын хүдэлмэринүүдтэйнь нэгэ доро ябуулжа, таряа хуряалга болотор богонихон болзор соо, 25—30 хоног соо дүүргэхын тулада үбһэ хуряалга ба силос даралгые саг болзортонь эмхитэйгээр эхилээд, саг соонь түгэсхэхэ тушаа бүхы хэмжээнүүдые абахыень БМАССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые, аймгүйсэдкомуудые, аймагай Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй управленинүүдые, МТС-үүдэй, совхозуудай директорнүүдые, мүн колхозуудай правленинүүдые уялгалха. Энэ зорилгоор:

а) колхозууд, совхозууд ба МТС-үүдэй үбһэ хуряалгын бүхы машинануудые ойрын үдэрнүүдтэ заһабарилжа дүүргэхэ ябадал хангаха, энэнэй тулада совхозууд болон МТС-үүдтэ үбһэ хуряалгын ба силос хэршэлгын машинануудые заһабарилха тусхай бригадануудые эмхидхэхэ, колхозуудта — дархашуулые ондоо хүдэлмэриһөө сүлөөлөөд, эдэ машинанууд дээрэ хүдэлмэрилхэ хүнүүдые дархашуултай хамта заһабарилалсахыень томилхо.

Үбһэ хуряалгын ба силос хэршэлгын машинануудые, тэдэнэй запасной частьнуудые, мүн хажуур, алха, дүшэ, бүлюу, точилын шулуу, хомууд тоног, аргамжа боожо болон үбһэ хуряалгын машинануудта хэрэгтэй тоһодохо материалнуудые МТС-үүд ба колхозуудай хүсэлдүүлхэ ябадал хангаха;

б) бригадануудта сабшалангай участогуудай даалгагдаһан тухай, тэдэ участогууд дээрэ үнгэргэгдэхэ хүдэлмэринүүдэй болзорые, МТС-эй үбһэ хуряалгын агрегадуудай колхозуудаар ябаха маршрудые, мүн 90 мянган гектар уһалагдадаг, эртэ сабшагдаһан сабшалангай хэнзэ ногоое сабшажа абаха тухай хүдэлмэриин түсэб зохёолгые колхозууд ба МТС-үүдтэ эмхидхэхэ, тэрэниие таряанажалай болон тракторна бригадануудта хүргэлгые хангаха.

в) үбһэ хуряалгын, силос даралгын хүдэлмэринүүдэй бүхы комплексые хэхынь тулада агрегадуудта хэрэгтэй колхознигууд ба мори унаа үгөөд, үбһэ хуряалгын тракторна агрегадууд, самоходно сенокосилканууд силос хэршэдэг машинануудые дүй дүршэл ехэтэй трактористнууд болон машинистнуудаар хангаха тушаа хэмжээнүүдые абаха;

г) морин сенокосилка бүхэнэй үдэр соо 4 гектарһаа бага бэшээр, гурбан сенокосилкатай тракторна агрегадай 20 гектарһаа бага бэшээр, самоходно сенокосилкын 30 гектарһаа бага бэшээр үбһэ сабшалгые ба тракторна силосорезкын үдэр соо 80 тонноһоо бага бэшэ силос хэршэлгые хангаи, үбһэ хуряалгын ба силос хэршэлгын бүхы машинануудые дүүрэн хүсөөрнь ашаглаха;

д) бэлэдхэгдэһэн бүхы үбһэнэй, набшаһата тэжээл ба дарагдаһан силосэй тоо бүридхэлгые, орошолгые ба тэдэниие наринаар харууһалга, малда гэшхүүлэнгүй, түймэртэ оруулангүй байлгые хангаха;

е) үбһэ хуряалгын эхилхын урда тээ 10 хоногһоо хожом бэшэ колхоз, совхоз, МТС бүхэнэй үбһэ хуряалга ба силос даралгада хэр зэргэ бэлэдхэлтэйень шалгаха комисси аймгүйсэдкомуудай, МТС-үүдэй, колхозууд ба совхозуудай түлөөлэгшэдһөө бүридүүлэн байгуулха. Энэ комисси илангаяа машинануудай хэр зэргээр заһабарилагдаһанда, бригадануудай хүдэлмэришэдөөр ба хүдэлмэриин мори унаагаар хэр зэргэ хангагдаһанда онсо анхаралаа хандуулха ёһотой. Шалгалтаар тодоруулагдаһан дутагдалнуудые дары усадхаха хэмжээнүүд абтаха зэргэтэй.

5. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1953 оной майн 21-нэй № 1299 тогтоол соо хэлэгдэһэн иимэнүүд зүйлнүүдые хүтэлбэри болгон абаад, бэелүүлжэ байха:

а) 1953 ондо колхознигууд ба МТС-эй хүдэлмэрилэгшэдтэ, мүн үбһэ хуряалгада элсүүлэгдэһэн ажалшадта олоһон ажалта үдэрһөөнь гадуур хээрын сабшалан дээрэһээ хуряагдаһан ба сомогдоһон үбһэнэй арбанай нэгэ хубиие ажалай нэмэлтэ түлэбэридэ үгэхэ гэжэ тэндэ дурадхагдаһые;

б) мүн КВ—5 гэжэ валково сенокосилка дээрэ, ППТ-һые: 1,6 гэжэ прессподборщик дээрэ, ПК—1,6 гэжэ подборщик-копнитель дээрэ хүдэлмэрилһэн совхозууд ба бусад ажахынуудай трактористнуудта ажалай түлэбэри үгэхэ тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1951 оной июниин 6-най № 8920 захиралтаар тогтоогдоһон гурим ба хэмжээн, мүн тэрэшэлэн самоходно сенокосилкада хүдэлмэрилһэн жолоодогшо-машинистда ажалай түлэбэри үгэхэ тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1949 оной июниин 30-най № 9943 захиралтаар тогтоогдоһон гурим ба хэмжээн хүсэндөө орхигдоһые;

в) СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1951 оной сентябриин 29-нэй № 3688 тогтоолой 5-дахи пунктда нэмэлтэ болгон, үбһэ хуряалгаар (сабшалга, тармалга, баллалга, бухаллалга, сомолго) МТС колхоз хоёрой хоорондохи договороор хараалагдаһан болзор соо даалгабаря үлүүлэн, агротехническэ заабаринуудай ёһоор, һайн шанартайгаар дүүргэһэн трактористнууд ба прицепщигүүдтэ хэһэн хүдэлмэриинь түлөө ажалта үдэр үгтэхэһөө гадна, тэрээн дээрэнь үшөө 40 процент ажалта үдэр нэмэгдэн үгтэхэ гэһэн заабариие;

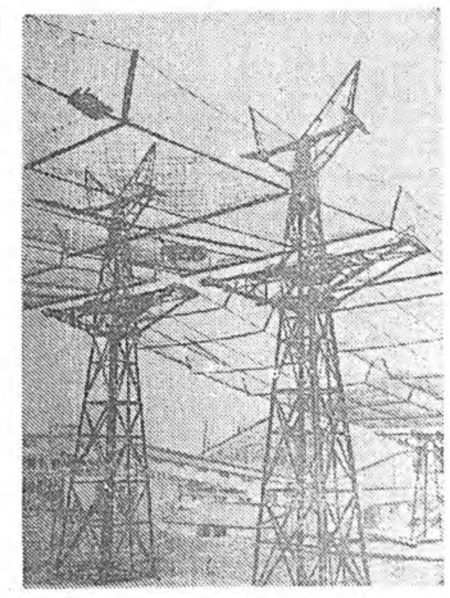
6. Олон жэлэй ба нэгэ жэлэй ногоонуудай тарилгые үргэдхэжэ, үбһэ ехээр абадаг болохын тулада эдэ ногоонуудай ургасые саг болзортонь, бултыень хуряалга эмхидхэхэ гэжэ БМАССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые, аймгүйсэдкомуудые уялгалха. Арадай ажахын түсэбтэй зохилдуулан, 1953 ондо бүхы аймагуудта хубаарилагдаһан 1,8 мянган центнер олон жэлэй ногооной үрһэ хүрэнгэ бэлэдхэгдэхэ ёһотой.

7. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1953 оной майн 21-нэй № 1299 тогтоол соохи иимэнүүд зүйлнүүдые хүтэлбэри болгон бэелүүлхэ:

а) олон жэлэй ба нэгэ жэлэй ногооной үрһэ бэлэдхэхэ тухай 1952 оной гуримай 1953 ондо тэрэ зандаа орхигдоһые;

б) ногоо тарилгые үргэдхэлгэдэ, мүн олон жэлэй ба нэгэ жэлэй ногоонуудай үрһэ ургуулгада колхозуудай улам дуратай болохын тулада клеверэй, люцерның, житнягай, тимофеевкын ба олон жэлэй бусад ногоонуудай үрһэ хүрэнгэ гүрэндэ түсэбһөө гадуур тушааһанай түлөө СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1949 оной июлиин 11-нэй № 3064 тогтоолой үндэһөөр мүнөө хэрэглэгдэжэ байгаа мүнгэн шан үгэлгын гуримые дэлгэрүүлхэ болоһониие.

8) Үбһэ хуряалга, силос даралга ба набшаһата тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэринүүдые саг болзортонь, эмхитэйгээр үнгэргэхэ шухала байһан тухай колхознигуудай, МТС болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда ойлгуулалмжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулга эмхидхэхыень аймгүйсэдкомуудые уялгалха. Мүн үбһэ хуряалга, силос даралга болон набшаһата тэжээл бэлэдхэлгые амжалтатайгаар, богони болзор соо үнгэргэхын тулада бригаданууд, колхозууд, МТС-үүд ба совхозуудай хоорондо социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ.

Куйбышевгидрострой. Орон дотороо эгээн ехэ, агаараар татагдаһан канатна харгы Куйбышевска гидроэлектростанциин барилгын районда бүтээгдэжэ байна. Тэрэ хадаа Волгын хоёр эрье дээрэхи гидротехническэ олон барилгануудые хангаха юм.

Харгын трасса дээрэ олон метрын түмэр 130 гаран мачта-опоро, таталгын станцинууд, эрьелгын станцинууд бии болгогдоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хамгаалгын сетьнүүдээр түхеэрэгдэһэн харгын участогуудай нэгэн.

ТАСС-эй фотохронико.

Түрэл орон доторнай

Марксизм-ленинизмын университедые дүүргэбэ

КРИВОЙ РОГ, июниин 11. (ТАСС). Украинын компартиин Криворожско горкомой дэргэдэхи марксизм-ленинизмын үдэшын университедые ээлжээтэ дүүргэлгэ үсэгэлдэр болобо. Хоёр жэл һуралсаһан 105 хүнэй 90 хүниинь экзаменуудые «эрхим», «һайн» гэһэн сэгнэлтэтэйгээр үгэһэн байна.

7 жэлэй турша дотор 500 гаран хүн марксизм-ленинизмын үдэшын университедые амжалтатайгаар дүүргэжэ гараа.

Эдир уранзураашадта хилын саанаһаа шангууд эльгээгдэбэ

ЛЕНИНГРАД. (ТАСС). Үхибүүдэй зурагай уласхоорондын конкурс Индиин столица—Делидэ жэл бүри болодог юм. 1952 оной конкурсын дүнгүүдээр 2 шан эдир ленинградайхидта—И. Е. Репинэй нэрэмжэтэ уранзурагай, скульптурын ба архитектурын институдай дэргэдэхи уранзурагай дунда һургуулиин һурагшад Олег Шелепугинда—«1-дэхи классай һурагша» гэжэ картинын түлөө, Николай Кузнецовто—«Натюрморт» гэжэ картинын түлөө олгогдобо.

Эдир уранзураашадта Индиһээ шангууд эльгээгдээ. Олег Шелепугин уран гоё угалза хээтэй мүнгэн табагаар, Николай Кузнецов мүнгэн кубогаар шагнагдаба. Эдир эдэ уранзураашад мүнөө 9-дэхи класста ороход экзаменуудые амжалтатайгаар үгэжэ байна.

Долоодохи классуудта экзаменууд дүүрээ

Москвада долоодохи классуудта һуралсадаг 89 мянган һурагшад июниин 12-то һүүлшынгээ экзаменуудые үгэбэ. Столицын һургуулинуудта нёдондо жэлэйхидэ орходоо 20 мянга шахуу олон һурагшад долоон жэлэй һургуули дүүргэжэ гараба.

Үхибүүд лагерьнуудта, экскурсинуудта, походуудта ошоно. Тэдэнэр столицын солото хүнүүдтэй уулзаха, Москва шадархи совхозуудаар ба колхозуудаар ябаха юм. Тэдэнэй олонхинь Пестовско водохранилищиин дэргэдэ болохо эдир туристнуудай городской слётто хабаадалсаха байна.

(ТАСС).

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Колхозой агитколлектив

Иволгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организацин агитколлектив аймаг соогоо ажал хүдэлмэрээ һайнаар ябуулдаг агитколлективүүдэй нэгэн юм. Энэ агитколлектив 18 агитаторнуудһаа бүридэнхэй. Тэдэнэй олонхинь коммунистнууд ба комсомолецууд юм. Агитационно-ойлгуулалжын хүдэлмэриин дүй дүршэл ехэтэй, хүн зондоо хүндэтэй болоһон багшанар, зоотехнигүүд, түрүү колхозни гууд тэдэнэй дунда бии.

Агитаторнууд колхозно үйлэдбэриин шиидхэхы участогуудта хубаарилагдан табигданхай. Тэдэнэй 8-ниинь малшадай дунда, 10-ниинь таряанажалай, тракторна ба тэжээл бэлэдхэлгын бригаданuудай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда политическэ хүдэлмэри ябуулна.

Партийна эхин организаци агитаторнуудай хүдэлмэриин түсэб табижа, партийна суглаан дээрээ хододоо баталдаг юм. Тэрэ түсэбэй ёһоор агитаторнууд фермэнүүд ба бригаданuудта ошожо, хөөрэлдөөнүүдые хододоо үнгэргэдэг, газетэ, журналнуудые саг үргэлжэ уншажа үгэдэг. Май һарын туршада тэдэнэр хамтадаа 100 гаран хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөө, хэдэн олон дахин газетэнүүдые уншажа үгөө.

Гадна, агитколлектив (хүтэлбэрилэгшэнь нүхэр Щунков) харуулан ойлгуулха агитаци эмхидхэхэ хэрэгтэ горьтойхон анхарал хандуулна. Хабарай полевой хүдэлмэриин үедэ полевой стануд, тракторна вагончигууд гоё һайхан плакадуудаар, фотомонтажуудаар, лозунгнуудаар шэмэглэгдэһэн байна. Бригаданууд ба фермэнүүд дээрэ «дайшалхы хуудаһанууд», «молни» гаргагдадаг.

Агитаторнууд политическэ хүдэлмэриин бүхы формо, методүүдые хэрэглэн, ниитэ-политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа, колхознигуудые ажалай шэнэ амжалтануудта элсүүлнэ. Фермэнүүд ба бригаданuудай хоорондо социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлхын түлөө агитаторнууд хододоо оролдоно. Тэдэнэр социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдые согсолон гаргажа, показателиин доскада бэшэдэг, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые олоной шадабари болгон нэбтэрүүлхын түлөө саг үргэлжэ тэмсэдэг.

Социалистическэ мүрысөө үргэнөөр эмхидхэжэ, ниитэ-политическэ хүдэлмэри һайнаар ябуулһанай ашаар тус колхоз орооһото культуранuудай эртын тарилгые агротехническэ богонихон болзор соо—майн нэгэндэ дүүргэһэн байна.

Мүнөө агитколлектив сабшалангай ба бэлшээриин газарнуудые һайжаруулха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулна. Энэ асуудалаар агитаторнуудай семинар боложо, тэдэндэ заабари үгтэһэн байна.

Агитаторнууд 1953 ондо республикын колхозуудай ниитын малда тэжээлэй бата бэхи база байгуулха хэмжээнүүд тухай Бурят-Монголой АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба партиин обкомой шиидхэбэринүүдые колхознигуудта үргэнөөр тайлбарилна. Хөөрэлдөөнүүдтээ колхозойнгоо ажабайдалһаа олон жэшээ баримтануудые хэрэглэжэ, тэдэнээ ойлгосотой, тодоор үнгэргэнэ.

Жэшээнь, агитаторнууд нүхэд Прянишникова, Паловинкина ба Селиванова гэгшэд хөөрэлдөөндөө һайнаар бэлэдхэжэ, ехэ һонирхолтойгоор үнгэргэдэг. Республикынгаа 30 жэл соо туйлаһан амжалтанууд болон мүн өөрынгөө колхозой туйлаһан амжалтанууд тухай тэдэнэр хэдэн хөөрэлдөөнүүдые имагтал һүүлэй үедэ үнгэргэһэн байна.

Эндэ арбан хоног соогоо нэгэ удаа заатагүй агитаторнуудай семинар боложо, тэдэнэр лекци, элидхэлнүүдые шагнадаг, саашанхи зорилгонуудаа тодорхойлдог заншалтай.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой партийна организацин агитколлектив колхозойнгоо урда табигдаһан ажахын зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхэ хэрэгтэ бүхы колхознигуудаа бүримүһэн элсүүлнэ.

Б. Ринчинов.

Пропагандистнуудай нэгэ һарын курса эхилбэ

КПСС-эй Бурят-Монголой областной комитедэй пропаганда ба агитациин таһагай дэргэдэ пропагандистнуудай нэгэ һарын курса эхилбэ. Энэ курсада хамта 300 гаран хүн хабаадалсана. Тэрэнэй тоодо политһургуулинуудай, партиин түүхые, философиие ба политэкономиие шудалха кружогуудай, пропагандистнуудай семинарнуудай хүтэлбэрилэгшэд, партийна үдэшын һургуулинуудай багшанар һуралсаха байна.

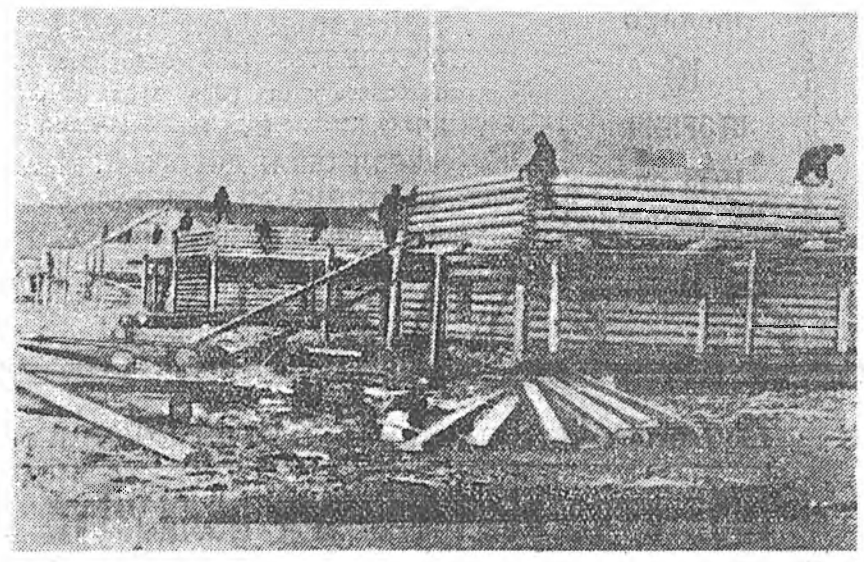
Пропагандистнуудай курсын түрүүшын заняти КПСС-эй обкомой Сталинска зал соо үсэгэлдэр болобо.

Агитаторнуудай зүблөөн

Байкало-Кударын аймагай загаһашадай дунда хүдэлмэрилдэг агитаторнуудай зүблөөн һаяхан болобо. «Загаһашадай дунда ябуулагдаха агитационно хүдэлмэриин формонууд ба методүүд» гэһэн элидхэл партиин айкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша нүхэр Изюрьев хэһэн байна.

Мүн зүблөөндэ хабаадагшад гүрэнэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэхэ талаар агитаторнуудай урда табигдаһан зорилгонууд тухай асуудалые зүбшэн хэлсээ.

Г. Громов.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Кяхтын аймагай Погранична МТС хүдэлмэришэд ба албахаагшадтаа байрын шэнэ гэрнүүдые барижа байна.

А. Алгазинай фото.

ЗАКАМЕНАЙ АЙМАГТА

ҺУРАЛСАЛАЙ ЖЭЛДЭ БЭЛЭДХЭЛ

Бортойн эхин һургуули (даагшань нүхэр Цырендайин Сагаев) һуралсалайнгаа жэлые муу бэшээр үнгэргөө. Энэ һургуулида һурадаг 25 хүүгэдһээ 23 һурагшадынь удаадахи класста ороһон байна. Тиихэдэ гурбадахи класста һурадаг 2 хүүгэд үбдэжэ, нилээд олон урогуудһаа гээгдэһэн тула хоёрдохи жэлээ үлөөгдэһэн байха юм.

Һуралсалай жэлэй дүүрэхэтэй хамта, һургууляа заһабарилжа ба үбэлдөө дүүрэн хүрэхэ түлеэ бэлэдхэжэ эхилээ һэн. Тиин республикын 30 жэлэй ойн һайндэр—майн 30 болотор һургууляа заһабарилжа дүүргээд, 40 кубометр түлеэ бэлэдхэжэ, һургуулиингаа газаа шэрэһэн байна.

ШЭНЭ СТАДИОНТОЙ БОЛОБО

Аймагай центр Цакир тосхондо стадион шэнээр баригдаад, тэндэ волейбольно, футбольно, баскетбольно талмайнууд, ундэрые харайха газар гэхэ мэтэ физкультурна түхеэрэлгэнүүд хэгдэнхэй. Мүнөө аймагай ажалшад, сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэнэ. Стадион соонь скамейкэнүүд бии. Стадионой ворота уран гоёор шэмэглэгдэнхэй.

СЕМИНАР ҮНГЭРГЭГДЭБЭ

КПСС-эй айком ба аймгүйсэдком колхозой партийна эхин организацинуудай секретарьнуудай ба колхозой правлениин түрүүлэгшэнэрэй нэгэ үдэрэй семинар үнгэргэбэ. Энэ семинарта «Уласхоорондын байдал», «Ажалай эмхидхэл ба түлэбэри», «Социалистическэ мүрысөө эмхидхэлгэ» гэхэ мэтын лекцинүүд уншагдаһан байна.

ГҮРЭНТЭЙГӨӨ ТООСОБО

Мыло-Бортойн сомоной Калининай нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Аюр Цыбиков) гүрэндэ мяха, һү, үндэгэ, арһа гэхэ мэтые тушаалгаяа республикын ой хүрэтэр үлүүлэн дүүргэһэн байна. Мүнөө тус колхоз гүрэндөө 10.000 үлүүтэй литр һү түсэбһөө гадуур тушаагаад байна. Гүрэндэ малажалай продукци тушаалга үргэлжэлһөөр.

НООҺО ХАЙШАЛАЛГАЯА ДҮҮРГЭБЭ

Утаата-Далахайн сомоной Кагановичын нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Илья Цыренов) хонидойнгоо нооһо хайшалалгые хаһа саг соонь эмхитэйгээр эхилһэн дээрэһээ тэрэ ажахые июниин 5-да сүм дүүргэбэ. Колхоз мүнөө нооһо гүрэндөө тушаажа байна.

Д. Доржиев.

Таряанай поли дээрэ

ИВОЛГА. (**Телефоноор абтаба**). «1-ое Мая» колхоздо таряанай буртаг ногоо түүхэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдана. Табхар гэжэ участогта шэниисын полиин буртаг ногоо түүлгэдэ 20—25 хүнүүд ябана.

Ф. Фомин.

МОДО БЭЛЭДХЭЛ ДЭЭРЭ

Гээгдэлһээ гараһан леспромхоз

«Бурмонголлес» трестын Черёмуховска леспромхозой коллектив бии байһан дутагдалнуудаа усадхажа, трестын түрүү предприятинуудай зэргэдэ гаража байна.

Энэ жэлһээ эхилжэ леспромхозой дирекци, партийна болон профсоюзна организацинууд модошодой дунда социалистическэ мүрысөө һайнаар эмхидхэдэг, мүрысөөнэй дүнгүүдые саг сагтань согсолон гаргадаг болонхой. Мүн модо бэлэдхэлэй участогуудта, бригаданuудта коммунистнууд ба комсомолецуудай хүсөөр ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулагдана.

Эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэриин һайжарһанай ашаар энэ леспромхоз модо бэлэдхэлэй 5 һарынгаа түсэбые үлүүлэн дүүргэбэ.

Леспромхозой модо бэлэдхэлэй бүхы ажалнууд дээгүүр түрүү хүдэлмэришэд, звенонууд ба бригаданууд олон бии. Жэшээлхэдэ, модошодой дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ электрохюрөөшэн Астраханцевай звено модо унагаагаад, тайраха ба гэшүүһэнһээнь сэбэрлэхэ хүдэлмэриин нормые үдэр бүри 125 процентһээ доошо бэшэ дүүргэдэг тула леспромхоз соогоо түрүү һуури эзэлнэ.

Мүн электрохюрөөшэд Гурожап Гомбоев, Георгий Бурдуковский гэгшэд даажа абаһан механизмуудайнгаа хүсые дүүрэн ашаглажа, үдэр бүриингөө нормые хододоо үлүүлэн дүүргэнэ.

Шофернууд Дамдин Балданов, Иван Дружков, Геннадий Медведев, Даши-Нима Гэндэнов, Андрей Цивилов гэгшэд модо шэрэлгээр үдэрэйнгөө нормые хоёр дахинаар үлүүлэн дүүргэхэһээ гадна, ажалайнгаа бүтээсэ дээшэлүүлхын тулада автомашинануудаа тон наринаар абажа ябадаг юм.

Мүн модо ашаалагшад, илангаяа Усть-Курбинска сельсоведэй депутат нүхэр А. И. Токаревой, Каргопольцевой, Шульгинай бригаданууд һайнаар, түргэнөөр модо ашажа, автомашинануудые нэгэшье һаатуулнагүй.

Леспромхозой директор нүхэр Языков, тэрэнние политическэ талаар орлогшо нүхэр Нарицин хүдэлмэришэдэй дунда политическэ ба ажахын асуудалнуудаар өөһэдөө элидхэлнүүдые ба хөөрэлдөөнүүдые хэнэ. Тэдэнэр модо бэлэдхэлэй участогуудта хүдэлмэришэдэй суглаануудые татажа, тэдэнэй ажал хүдэлмэриин ябаса тухай, участогуудтахи дутуу дундануудые усадхаха тухай хэлсүүлдэг байна.

Участогууд хоорондын социалистическэ мүрысөөнэй дүн һара бүри гаргагдажа, түрүү участогта леспромхозой дирекциин, партийна ба профсоюзна организацинуудай дамжуулгын Улаан туг барюулагдана. Жэшээлхэдэ, һүүлэй хоёр һарын туршада түрүү ябажа байһан Мангентуй гэжэ модо бэлэдхэлэй участогай коллектив дамжуулгын Улаан тугые барижа байна. Участогуудай партийна ба профсоюзна организацинуудай үүсхэлээр газетэ, дайшалхы хуудаһанууд болон «Молнинууд» саг үргэлжэ гаргагдажа, түрүүшүүлэй дүй дүршэл тэндэ һайнаар харуулагдана, муугаар хүдэлмэрилдэг хүнүүд, участок болон цехүүдэй дутуу дунданууд хурсаар шүүмжэлэгдэнэ.

Тус леспромхозой коллектив 5 һара соо хэһэн хүдэлмэриингөө дүнгүүдые согсолон гаргаад, хахад жэлэйнгээ түсэбые июниин 25 хүрэтэр дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 2 мянган кубометр модо шэрэхэ уялга абаба.

К. Скворцов.

Түрүү лесопунктда

Курбын леспромхозой Хасууртайн модо бэлэдхэлэй пунктын коллектив (начальнигынь нүхэр Балбаров, группарторгнь нүхэр Дамбаев) республикын 30 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, хахад жэлэйнгээ модо бэлэдхэлэй түсэбые майн 30 хүрэтэр 103 процент дүүргээ. Тиигээд июнь һара соо түсэбһөө гадуур 10 мянган кубометр модо бэлэдхэхэ уялга абаа.

Тус лесопункт энэ амжалтануудые яагаад туйлааб гэхэдэ, эндэхи партийна болон профсоюзна организацинууд модо бэлэдхэлэй бригаданууд, звенонуудай хоорондохи мүрысөөнэй дүнгүүдые хододоо согсолон гаргажа, хүдэлмэришэдтэ ойлгуулдаг, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые нэбтэрүүлхэ хүдэлмэри һайнаар ябуулдаг байна.

Шофернууд Тогтохо Балданов, Бальчиков, Баталов, электрохюрөөшэн Южаков, тракторист Шелкунов, модо ашагшад Даба Базаров, Иосиф Теселев гэгшэд абаһан уялгануудаа холо үлүүлэн дүүргэжэ, леспромхоз соогоо түрүү хүнүүд болонхой.

В. Тарабаев.

Зунай үедэ худалдаа наймаа һайнаар эмхидхэхэ

В. ТАНХАЕВ, БМАССР-эй Худалдаа наймаанай министр

Зунай саг болобо. Энэ үедэ ажалшадые сезонно хэрэгсэлнүүдээр хангахын тула худалдаа наймаанай организацинууд хэзээ хэзээнэйхиһээ эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна. БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй үгэһэн даабариин ёһоор мүнөө зунай үедэ жэжэ розничнo худалдаа наймаанай 789 единицэнүүд хүдэлмэрилхэ юм. Ажалшадые эд товараар хангаха талаар Улан-Удын универмаг һайнаар хүдэлмэрилжэ, эд товарай эрьесын түсэбые хододоо дүүргэдэг ба үлүүлэн дүүргэдэг байна. Универмаг хадаа олон сортын эд бараа, тэрэ тоодо спортивна хубсаһан, сандаали, торгон ба хлопчатобумажна платье, суба гэхэ мэтын зунай хубсаһануудые худалдана. Тэрэшэлэн Улан-Удын горпромкомбинадай промтоварна № 21 магазин (даагшань нүхэр Степанова) эд товар худалдаха түсэбөө саг үргэлжэ үлүүлэн дүүргэнэ. 1953 оной нэгэдэхи квартал соо эрхим показательнуудые туйлаһанай ба социалистическэ мүрысөөндэ илаһанай түлөө магазинай коллектив БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, облпрофсоведэй, Улан-Удын горисполкомой ба КПСС-эй горкомой дамжуулгын Улаан туг абаһан байна. Мүн Улан-Удын горпромторг эд товар худалдаха түсэбөө саг үргэлжэ дүүргэнэ. Энэ оной 5 һарынгаа түсэб 104 процент дүүргээ. Бурмонторгын № 22 магазин (директорынь нүхэр Шодонов) 5 һара соо эд товар худалдаха түсэбөө 109,9 процент дүүргэһэн ба мороженo, унда харяаха зүйлнүүдые худалдалга һайнаар эмхидхэһэн байна. Иимэ жэшээнүүд олон.

Гэхэ зуура, худалдаа наймаанай организацинууд бүхы дээрээ жэжэ розничнo худалдаа наймаа эмхидхэхэ даабаряа оройдоо 70 процент дүүргээ. Унда харяаха зүйлнүүдые худалдаха киоскнууд ба палаткануудые нээхэ даабари 87,3 процент дүүргэгдээ. ПВЗ-гэй ОРС, ОРС-НОД-4, столовонуудай трест, түмэр замай ресторан ба бусад организацинууд зунай худалдаа наймаа илангаяа муугаар дэлгэрүүлнэ. Магазинууд, столовонууд ба жэжэ розничнo худалдаа наймаанай газарнууд элдэб хэрэгсэлнүүд, түхеэрэлгэнүүд ба холодильнигуудаар хангагдаха, жэшээтэ һайн санитарна байдалтай байха ёһотой аад, тиимэ юумэ хүсэд хэгдээгүй. Худалдаа наймаанай ба ниитын эдеэ хоолой олон предприятинууд зунай худалдаа наймаанда бэлэдхээгүй байшоо. Гансахан Улан-Удэ городто шалгагдаһан 175 объектнүүдэй 108-ниинь зунай хүдэлмэридэ бэлэн болоогүй байба. Бурмонторгын № 63, 28, 82 магазинууд угаадаһа адхаха нүхэнүүдгүй, угаадаһаяа заримдаа хашаа соогоо гууураа адхадаг, № 160 ба 161 киоскнууд заһагдаагүй, стакан угааха хэрэгсэлээр, умывальнигаар хангагдаагүй байгаа. Столовонуудай трестын зарим предприятинуудта столовонууд ба кухниин амһартанууд содогүйгөөр, муугаар угаагдадаг, юумэ угааха ваннанууд тодхогдоогүй байшоо. Зарим столовонуудта түргөөр гутадаг продуктнууд буруугаар хадагалагдана.

ПВЗ-гэй соцгородогто ОРС-ын гэмээр жэжэ розничнo худалдаа наймаанай газарнууд тон хангалтагүйгөөр бэлэдхэгдэһэн, олон киоскнууд болон палатканuудта стакануд, кружканууд ба тэдэнние угааха түхеэрэлгэнүүд үгы байха юм. Тэдэнэр мүн элдэб шухала хэрэгсэлнүүдээр, санспецхубсаһаар хүсэд хангагдаагүй, амһартаяа ходо угаадаггүй байба. Унда харяаха зүйлнүүдые худалдаха 28 киоскнуудай оройдо оройдоо 14 киоск хүдэлмэрилнэ.

Алкогольнобэшэ ундануудые таһалгаряагүй худалдахын тула худалдаа наймаанай газарнуудай элдэб хэрэгсэлнүүд ба түхеэрэлгэнүүдээр хангагдаһан байхань шухала. Тиигэбэшье, зарим организацинуудта пивын насосууд, бочкын кранууд, стакан угааха хэрэгсэлнүүд, пивын кружканууд ба бусад дутана.

Зунай халуунай үе болобо. Тиимэһээ городууд ба хүдэлмэришэнэй посёлогуудта алкогольнобэшэ ундануудые, мороженo худалдалга үргэнөөр эмхидхэгдэхэ ёһотой. Теэд иимэ зүйлнүүдые худалдалга түбхын түрүүн Улан-Удэ городто хангалтагүйгөөр табигданхай.

Байгша оной хоёрдохи квартал соо худалдаа наймаанай организацинуудта 2500 гектолитр пивэ нэмэжэ үгэхэ тушаа правительствын даабариие дүүргэхын түлөө пивэ шаналгын завод (директорынь нүхэр Рябинин) зохихо хэмжээ абанагүй. Ушар иимэһээ БМАССР-эй Эдеэ хоолой промышленностиин министерство энээндэ анхаралаа хандуулжа, тус заводой нэмэлтэ даабаряа бүрин дүүргэжэ, худалдаа наймаанай организацинуудта дээрэ заагдаһан хэмжээнэй пивэ тушааха ябадал хангаха ёһотой.

Хэрбээ мороженo худалдаха даабариин бүхы дээрээ дүүргэгдэбэшье, энээнние худалдалга ОРС-ын гэмээр ПВЗ-гэй районда эмхидхэгдээгүй. ОРС-ын начальник нүхэр Гурин мороженo худалдаха ябадалһаа элдэб аргаар зайсажа, соцгородогой хүн зониие хангалга муудуулна. Механизированнэ шэлэй заводой ОРС мүн лэ иимэрхүү байдалтай. «Маслопромой» трестын гэмээр Кяхта, Городок городуудта шахтын хүдэлмэришэдэй посёлогто ба зарим аймагуудай центрнүүдтэ мороженo гаргалга ба худалдалга муугаар эмхидхэгдэһэн байна.

Мяха-консервын комбинадай субпродуктын зүйлнүүдые ба загаһа худалдалга Улан-Удын Горсоведэй худалдаа наймаанай таһагай, худалдаха организацинуудай гол анхаралда байха ёһотой. Теэд мал үүсэлэлгын ба загаһа барилгын эхилбэшье, эдэ продуктнууд ехээр худалдагдадаг болоодүй байһаар. Энэ хэрэгые эрид һайжаруулха хэрэгтэй. Рыбсбыдэй хүтэлбэрилэгшэд худалдаа наймаанай организацинуудые шэнэ, һайн шанартай загаһаар таһалгаряагүй хангажа байха уялгатай.

Нютагай промышленность ба олзоборилгын кооперации болбол зунай сезониие болон ажалшадай эрилтые хараадаа абажа, үргэн хэрэглэлэй эд товарнуудые үйлэдбэрилхэ ба тэрээгээр худалдаа наймаанай организацинуудые хангаха уялгатай. Зунай үедэ худалдахын тула тэдэнэр зунай гадар хубсаһа, майка, теннискэ, соколко, футболко, үхибүүдэй оймоһон гэхэ мэтын трикотажна хубсаһа, спортивна ба хүнгэн гутал, зунай малгай, үхибүүдэй нааданхай болон бусад олон янзын эд товарнуудые олоор бүтээн гаргаха ёһотой. Гэхэ зуура, нютагай ба кооперативна промышленностиин хүтэлбэрилэгшэд сезонно хэрэглэлэй эд товарнуудые үйлэдбэрилхэ асуудалда анхаралаа хүсэд хандуулнагүй.

Бурмонкоопсоюзай, аймпотребсоюзуудай ба аймагай худалдаа наймаанай таһагуудай анхаралаа багаар хандуулһан дээрэһээ зарим аймагуудта үргэн хэрэглэлэй эд товар худалдалга таһалдуулагдана.

Холын аймагуудта худалдаа наймаа таһалдуулхагүйн тула Бурмонкоопсоюз аймагуудта керосинай, мылын, тамхинай, зуруулай шухала запасуудые байгуулха, мүнөө зунай хүдэлмэриин үедэ хүдөө нютагуудта, илангаяа малажалай холын фермэнүүд, отаранууд, таряанажалай бригаданууд болон тэжээл бэлэдхэлэй бригаданuудай ажаллажа байһан газарнуудта худалдаа наймаа һайнаар эмхидхэхэ зэргэтэй байгаа. Теэд республикын Министрнүүдэй Соведэй энэ даалгабариие Бурмонкоопсоюз ба олон аймпотребсоюзууд дүүргээгүй гэжэ шалгалта харуулаа. Ториин, Зэдын, Закаменай болон бусад хэдэн аймагуудай олон магазинууд болон лавканууд хурьган ба ногоон сай, шаажан амһарта, оймһо, ситэц бүд, малгай, зунай гутал гэхэ мэтын эд товарнуудые худалдалга таһалдуулдаг байха юм.

Бурмонкоопсоюзай худалдаа наймаанай аймаг хоорондын базануудые хүтэлбэрилэгшэд нүхэд Непомнящий, Кельман гэгшэд ажалшадай эрилтые шалганагүй, аймпотребсоюзууд ба сельпонуудта эд товар ябуулгые муугаар эмхидхэнэ. Теэд Бурмонкоопсоюзай хүтэлбэрилэгшэд иимэ байдалтай эбсэнэ.

Олон аймагуудта колхозуудай үйлэдбэриин холын участогуудта нүүдэл наймаа үшөөл һулаар эмхидхэгдэнэ. Һүүлэй үе болотор бүд, оёһон хубсаһан, гутал, трикотаж гэхэ мэтын товарнууд имагтал раймагууд ба сельмагуудта худалдагдадаг байгаа. Энэ хадаа холын нютагуудта һууһан хүдөө зониие эд товараар хангалгые муудуулдаг байһан юм. Сложно сортын эд товарнуудые ингэжэ хэбтүүлдэг буруу практикые СССР-эй Министрнүүдэй Совет өөрынгөө 1953 оной майн 23-най тогтоолоор буруушааһан, иимэ товарнуудые бүхы магазинууд болон лавкануудта худалдалга эмхидхэхыень Центросоюз ба потребкооперациие уялгалһан байна. Тиимэһээ хүдөөгэй худалдаа наймаанда үзэгдэһэн дутагдалнууд эрид шууд усадхагдаха ёһотой. Түбхын түрүүн холын фермэнүүд, отаранууд ба таряанажалай бригаданuудта хүдэлмэрилдэг колхознигуудые үргэн хэрэглэлэй ба сложно сортын эд товарнуудаар хангаха, нүүдэл наймаа эмхидхэхэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулха хэрэгтэй. Хүдөө тосхонуудтахи худалдаа наймаанай асуудалнууд нютагай Соведүүдэй ба аймгүйсэдкомуудай худалдаа наймаанай таһагай гол анхаралда хододоо байха ёһотой.

Парти ба правительство ажалшадай зунай амаралтада ехэ анхарал хандуулна. Амаралтын үдэр ажалшад городой газаа, уһа мүрэнэй эрьедэ, ногоон аралнуудта ошожо амарна. Мүн паркнууд, садууд, стадионууд ба уһанай станцинуудта ошоно. Эдэ хадаа советскэ хүнүүдэй дурладаг ба амардаг газарнууд гээшэ. Тиимэһээ худалдаа наймаанай городской ба районно таһагууд, худалдаа наймаанай организацинууд ажалшадые амардаг газартань таһалдалгүй хангаха, алкогольнобэшэ унданууд, мороженo ба эдеэ хоолой зүйлнүүдые худалдалга һайнаар эмхидхэхэ уялгатай. Ажалшадай амаран сэнгэдэг газарнуудта киоскнууд, палатканууд болон ларёгуудые олоор бии болгохо шухала. Ажалшадые һайнаар хангахын тула тэдэнэр эдеэ хоолой, умданай зүйлнүүдһээ эхилээд, жэжэ амһартанууд хүрэтэрөө бүхы юумээр хангагдаһан байха ёһотой.

Худалдаа наймаанай городской ба районно таһагууд зунай худалдаа наймаа, ажалшадые амардаг ба сэнгэдэг газарнуудтань хангалгые толгойлхо уялгатай. Зунай худалдаа наймаа эмхидхэлгэдэ бии байһан дутагдалнуудые энэ гэһээр усадхаха шухала.

Зунай худалдаа наймаа эмхидхэлгэдэ анхаралтайгаар хандаха гээшэ ажалшадай материальна ажана байдалые саашадань һайжаруулхын түлөө оролдолго болоно. Ажалшадай ажабайдал ба амаралтада үдэр бүриин анхарал хандуулга хадаа советскэ худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй шухалын шухала зорилго болоно.

ТЭЖЭЭЛЭЙ БАЗА БАЙГУУЛХЫН ТҮЛӨӨ ҺУЛААР ТЭМСЭНЭ

Советскэ Союзай Коммунистиче партиин XIX съезд болбол малалые саашадань хүгжөөхэ тар хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгдэй урда ехэхэн харюусалгатай рилгонуудые табиһан байгаа. Тадахи табанжэлэй түсэб соо малалай продукцинуудые — мяха ба хэ 80—90 процент, һү 45—50 оцент, ноохо 2—2,5 дахин ехэ лгохо; тиихэдэ нарин ноохотой нидһоо ноохо хайшалалгые 4—4,5 хин, үндэгэ 6—7 дахин ехэ болгдохо гэжэ хараалагданхай.

Эдэ зорилгонуудые амжалтатайар дүүргэхэ хэрэгтэ тэжээлэй тууритай, бата бэхи база байлха асуудал ехэ удхашанартай.

Мухаршэбэрэй аймагай зарим лхозууд ниитынгээ малажалда тээлэй бата бэхи база байгуулха лаар ехэхэн хүдэлмэри ябуулжа йна. Шаралдайн сельсоведэй игант» колхоз (правлениинь түүлэгшэ нүхэр Старков, парторгазациинь секретарь нүхэр Леонов) тэ хабарһаа эхилжэ, сабшаланнгаа газар дээрэ агротехническэ жжээ-ябуулгануудые үргэнөөр уулна. Тус колхозой 32 хүнһөө ридэһэн тэжээл бэлэдхэлэй брида 600 гаран гектар сабшалангай лмайда 6700 ашаа наг шэбхэ гара. Энэ талмайгаа һубаг канаваһаа ёр дахин уһалһан байна. Тэрэшэн 800 гектар газар шулуу бураһанһаа сэбэрлэгдээ. Гадна, тус лхозой сабшалан дээрэ Гашейн ТС-эй хүсөөр ехэхэн хүдэлмэри гдэнэ. Энэ МТС 61 гектар газай шугы бургааһые механизиронэ плугуудаар сэбэрлээ, 60 гекр талмайда үтэг хэһэн байха юм. рэшэлэн тэжээлэй ба силосно льтурануудай тарилга үргэнөөр уулагдажа байна.

Ново-Заганска сельсоведэй Станай нэрэмжэтэ колхоздо нийн малда тэжээлэй база байгуул хүдэлмэри муу бэшээр эмхидгдэнхэй. Энэ колхоздо барилгын, жээл бэлэдхэлэй бригадануүд май типовой байрануудые шэнээр рина, сабшалангай газарнууд эрэ наг шэбхэ гаргана, һубаг кавануудһаа сабшалангаа уһална.

Гэбэшье, аймаг дотор тэжээлэй та бэхи база байгуулха хүдэлмэ жэлһээ жэлдэ муугаар ябуулагдаг. Сабшалан дээрэ хэгдэхэ ёһой агротехническэ хэмжээ-ябуулгауд дүүргэгдэдэггүй, энэ талаар э ехэ түсэбүүд, тогтоолнууд талагдаад, бэелүүлэгдэдэггүй йха юм. Юуб гэхэдэ, аймагай ртийна, советскэ ба хүдөө ажахын ганууд, МТС-үүд, колхозуудай авленинүүд, хүгжэжэ байгаа нииц малажалда дүүрэн хүрэхэ үбһэ жээл бэлэдхэхын түлөө хүсэд олдолго гаргадаггүй, харин зүнь орхижорхидог. Үбһэ тэжээлэй тамаг дээрэһээ жэл бүри аймай олон колхозуудай мал гарзалг байха юм.

Гансахан 1952—53 онуудай май үбэлжэлгын үедэ аймагай колзуудта 2890-ээд толгой мал үбһэ жээлэй дутамагһаа, зүдэрүү хүйн байрануудһаа, муу харууһанһаа боложо гарзалһан байгаа. Тиихэдэ гансахан 1953 оной март ба апрель һарануудта аймаг дотор аяар 1042 толгой мал үбһэ тэжээлээр дутамагһаа, муу харууһалгаһаа боложо гарзалаа.

Эдэ бүхы гээгдэл хохидолһоо һургаал абажа, ниитын малажалай һайн байрануудые, тэжээлэй тогтууритай база байгуулхын тулада аймагай колхоз бүхэндэ тэжээл бэлэдхэлэй, барилгын бригадануудые эмхидхэхэ хэрэгтэй байгаа. Теэд энэ шухалын шухала хүдэлмэри урагшаа ябуулагданагүй. Мал олонтой томохон колхозуудай тоодо оролог «Улаан-Шулуутай», Сутайн сомоной Молотовой, мүн Калининай нэрэмжэтэ ба Октябриин сомоной «Үнэн», «Путь Ленина» колхозуудай сабшалангай газарнууд дээрэ мүртэй юумэн хэгдэнэгүй. Эдэ колхозуудта сабшалангай газар үтэгжүүлхэ хүдэлмэри ябуулагданагүй. Тэжээл бэлэдхэлэй бригаданууд эдэ колхозуудта байгуулагдаадүй, харин сабшалан дээрэ ябуулагдаха хүдэлмэри хэдэн воскреснигүүдые үнгэргэлгөөр хизаарлагдаа. Гадна, Сутайн сомоной Молотовой, Октябриин сомоной «Үнэн» колхозуудай сабшалан дээрэ адууһа мал мүнөө хүрэтэр бэлшэжэ ябаһаар. «Үнэн» колхозой правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Мижитов «саг эртэ, абадаг лэ үбһэеэ абахабди» гэжэ һайрхуу гоёор хөөрэдэг.

Үбһэ тэжээлэй ехэ база байгуулхын түлөө тэмсэл Мухаршэбэрэй колхозуудта ябуулагдадаггүй ушарай нэгэ шалтагаан юуб гэхэдэ, малай үбэлэй адуулгада найдагдана. Малажалые хахад-нүүдэл аргаар эрхилхэ гэһэн буруушаан хоригдоһон метод эндэхи колхозуудай зарим хүтэлбэрилэгшэдэй һанаа сэдьхэлһээ гараагүй байха юм. Жэшээнь, Зандинай сомоной «Комсомол» колхоз малажал ехэтэй болобошье, сабшалангай газараар бага юм. Теэд, эндэ сабшалангай газар һайжаруулха хүдэлмэри ябуулагдадаггүй байна. Тиихэдэ үтэгжүүлгын ба уһалууриин дутамаг дээрэһээ, жэлһээ жэлдэ тус колхозой Хаяа, Барай-Адаг гэжэ участогуудай сабшалангай газарнууд хээрэшэжэ, үбһэ ногоо багаар үгэдэг боложо байха юм.

Тэжээлэй база байгуулхын түлөө тус колхозой хүтэлбэрилэгшэд нүхэд Дашиев, Цыбикжапов гэгшэд анхаралаа хандуулдаггүй, харин малай үбэлэй бэлшээридэ найдана. Мүн Маленковой нэрэмжэтэ, «Победа», Молотовой нэрэмжэтэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд нүхэд Осипов, Бродников, Бармитов гэгшэд мүн лэ үбэлэй бэлшээридэ найдаад, сабшалангай ургаса дээшэлүүлхэ хүдэлмэри ябуулнагүй.

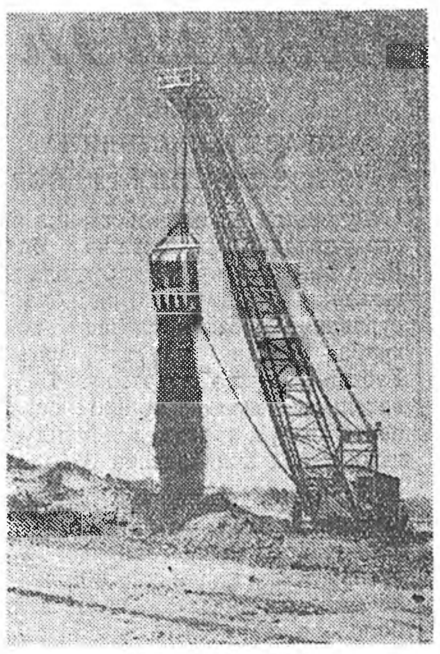
Аймагай колхозуудай сабшалан дээрэ лугомелиоративна хүдэлмэри ябуулха талаар МТС колхоз хоёрой хоорондо баталагдаһан договорой ёһоор Суулгын, Хонхолойн МТС-үүд ехэхэн хүдэлмэри бүтээхэ зэргэтэй байгаа. Теэд эдэ МТС-үүд энэ хүдэлмэри ябуулнагүй. Эдэ МТС-үүдтэ бии байгаа механизмууд хэрэглэгдэнгүй миил хэбтэжэ байна. Жэшээнь, Хонхолойн МТС харьяата колхозуудайнгаа сабшалан дээрэ 8 тонно-километрын хүдэлмэри хэхэ, 200 гектар талмайе шугы бургааһанһаа сэбэрлэхэ ёһотой байгаа. Эндэ болдоггой газарнуудые тэгшэлхэ «Фреза барабан», шугы бургааһа сабшаха плугууд бии. Теэд эдэнэй нэгэнииньшье хүдэлмэрилнэгүй. Иимэрхүү байдал Суулгын МТС-тэ үзэгдэнэ.

Эдэ бүхы ямаршье баримтагүй шалтагаанууд дээрэһээ аймагай колхозууд сабшалан дээрээ 216 мянган ашаа наг шэбхэ гаргажа адхаха ёһотой аад, 94 мянган ашаа, 2160 гектарта үтэг хэхэ түсэбтэй аад, 290 га газар шэбхэжүүлээд байна. Тэрэшэлэн малай байрануудые бариха хүдэлмэри эндэ тоогдоногүй. Аймгүйсэдкомой хүдөөгэй ба колхозно барилгын таһаг, тэрэнииe даагша нүхэр Ширипнимбуев мүнөө хүрэтэр аймагай бүхы колхозуудта барилгын бригадануудые эмхидхүүлжэ шадаагүй һууна. Мүн уһанай ажахын таһаг, тэрэнииe даагша нүхэр Максимов олон тоото түсэбүүдые хараалһан мүртөө, тэдэнииe бэелүүлхын түлөө оролдодоггүй, ёһото хүдэлмэри ябуулдаггүй байха юм.

Малажалдахи гол шухала асуудалнууд — тэжээлэй бата бэхи база байгуулха, малда дулаан байра бариха хүдэлмэри Мухаршэбэртэ юундэ иимэ хангалтагүйгөөр хэгдэнэб?

Аймагай партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд малажал хүгжөөлгын эдэ гол шухала асуудалнуудые шиидхэхын түлөө ямаршье анхарал табидаггүй гэхын аргагүй. Суглаанууд, зүблөөнүүд, заседаниинууд дээгүүр эдэ асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэдэг, олон шиидхэбэринүүд баталан абтадаг. Теэд партиин айком, аймгүйсэдком эдэ шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхын тулада ёһото эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулдаггүй, колхозуудай экономикотой гүнзэгыгөөр танилсажа, тэдээндэ бодото туһаламжа үзүүлдэггүй гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Али нэгэн колхозой хүтэлбэрилэгшын гү, али партийна организациин секретариин тоосоо дуулаад, дутагдалнуудыень тэмдэглэһэн шиидхэбэри батлан абахаһаа гадна, эдэ асуудалнуудые шиидхэлгэдэ колхозниигуудые элсүүлхэ, ниитэ-политическэ хүдэлмэри һайжаруулха хэрэгтэнь колхозуудай парторганизацинуудта, правленинүүдтэ туһалха хэрэгтэй. Малажалые хүтэлбэрилгын методэй ехэ дутагдалнуудай нэгэниинь юуб гэхэдэ, партиин айком, аймгүйсэдком ажахын кампанинуудаар ехээр дашуурдаг, эдэ саг зуурын хүдэлмэринүүдтэй хамта перспективнэ асуудалнуудые шиидхэхын түлөө саг үргэлжэ даамайгаар оролдодоггүй байха юм.

Б. Дымбрылов, Н. Цыбенов,
«Б.-М. үнэнэй» корреспондентнүүд.

Сталинградгидрострой. Ногоон арал дээрэ шлюзэй доодо подходно канал бариха бэлэдхэлэй хүдэлмэри эхилбэ. Энэ каналаар волжско суднанууд Сталинградска гидроузелай шлюздэ ошохо байна. Эндэ аралай дунда 4-кубово алхалагша экскаваторнууд ба туршагдажа байгаа «Д—264» гэжэ струг каналай гараха газарай ургамалай хүрьһые хуулана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 4 кубово алхалагша № 52 экскаватор хүдэлмэрилжэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Металл-лом суглуулха түсэбөө дүүргэхэ

Баргажанай, Кабанскын, Закаменай аймагуудай аймпотребсоюзууд металл-лом суглуулха 1953 оной хахад жэлэй түсэбые үлүүлэн дүүргэбэ. Дурсагдагша аймагуудай потребсоюзуудай бэлэдхэлэй конторонууд металл-лом суглуулгада һургуулиин һурагшадые олоор хабаадуулаа. Һурагшад томо томо тосхонуудаар элдэб металл суглуулжа, нютагай кооперативуудта тушаадаг байна.

Тушааһан металлайнгаа зэргээр һурагшад ном дэбтэр ба мүнгэн шан абадаг юм.

Бурмонкоопсоюзай правлени металл-лом суглуулха тухай асуудал зүбшэн хэлсэхэ зуураа, түмэрэй зүйлые ехээр суглуулагшадые урмашуулха зорилгоор мүнгэн шан тогтоохо гэжэ шиидхэбэ.

Гэбэшье, зарим аймагуудай аймпотребсоюзууд металл-лом суглуулха хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандана. Жэшээлхэдэ, Курумканай аймпотребсоюзай заготконторын директор нүхэр Почеткинэй энэ хүдэлмэриие эмхидхэжэ шадаагүй дээрэһээ түмэрэй зүйл суглуулха хахад жэлэй түсэбые энэ райпотребсоюз оройдоо 17 процент дүүргээ. Кяхтын ба Ториин аймпотребсоюзууд 50—55 тонно металл-лом энэ жэлэй түрүүшын хахад соо дутуу тушаагаа. Манай ороной промышленностьда металл-лом улам бүри ехээр хэрэглэгдэнэ. Тиимэһээ, худалдаа наймаанай организацинууд металл-лом суглуулжа, промышленна предприятинуудта тушааха уялгаяа эрхэбэшэ дүүргэхэ ёһотой.

Д. Колмаков.

Механизаторнуудай эршэтэ ажал

(Ажалшадай бэшэгүүдэй шэнжэлэл)

Манай республикын колхозуудай полевой хүдэлмэриин ехэнхиие түрүү техникээр хүсэд зэбсэгжэһэн гүрэнэй машинно-тракторна станцинууд хэдэг болоо. Энэ жэлэй хабарай тарилгые агротехническэ эрхим болзорто, һайн шанартайгаар хэжэ дүүргэхын түлөө МТС-үүдэй олон мянган механизаторнууд хүсэ шадалаа гамнангүй, бүхы оролдолгоёо гаргажа хүдэлмэрилөө. Мүнөөшье тэжээлэй болон силосно, мүн огородно культурануудые тарилга дээрэ, пар хахалалга ба сабшалангай газар һайжаруулха хүдэлмэри дээрэ тэдэнэр эршэ зоригтойгоор, эрхим ажалай үльгэр жэшээ харуулан хүдэлмэрилнэ. Энээн тухай хабарай тарилгын эхилхэһээ абаад, мүнөө хүрэтэр манай редакцида үдэр бүхэндэ орожо байдаг ажалшадай олон тоото бэшэгүүд эли тодоор гэршэлнэ. Жэшээлхэдэ, Кяхтын аймагай Энгельсын нэрэмжэтэ колхозһоо нүхэд **А. Цыремпилов, М. Мункуева** гэгшэд иигэжэ бэшэнэ:

«Республикынгаа 30 жэлэй ойн баярые манай колхозой гэшүүд, илангаяа механизаторнууд ажалай шэнэ амжалтануудаар угтаа. «ДТ-54» маркын трактор жолоододог тракторист Балдан Дармаев үдэрэйнгөө даалгабариие хододоо 160—170 процент дүүргэдэг байгаа. Мүнөө эртын пар хахалха зуураа, тэрэ ажалайнгаа эршые һуларуулнагүй. Һүүлэй мэдээгээр 340 гектар пар хахалһан, 900 килограмм горючи алмаһан байна. Мүн трактористка М. Куртикова, энэ жэлдэ түрүүщынхеэ ажаллажа байһан залуу тракторист В. Очиров гэгшэд үдэрэйнгөө даалгабариие холо үлүүлэн дүүргэнэ».

«Манай колхозой полинууд дээрэ хүдэлмэрилдэг Чесанын МТС-эй № 2 тракторна бригадын механизаторнууд республикын 30 жэлэй ойн һайндэрэй хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, хабарай тарилга ба эртын пар хахалалгын үедэ эрхимээр ажаллажа, МТС-эй дирекциин ба парторганизациин дамжуулгын Улаан туг абаа» — гэжэ манай селькор **Р. Баяндуев** Хэжэнгын аймагай «Коммунизм» колхозһоо бэшэнэ. Эндэ олохон механизаторнууд эрхим ажалай үльгэр жэшээ харуулна. Жэшээлхэдэ, тракторист Аюша Натаев үдэрэйнгөө даалгабариие 300 процент хүрэтэр дүүргэхэтээ хамта, халаан бүхэндөө ехэхэн хэмжээнэй горючи алмана. Мүнөө тэрэ хамта 12 центнер горючи болон түрхихэ материал алмаад байна.

«Энэ жэлдэ манай Хэрээтын талада «ДТ-54» маркын хүсэтэ 4 трактор хүдэлмэрилнэ. Эдэ тракторнуудые жолоододог трактористнууд Даша Санданов, Ирдэнжап, Цыденжап Гомбоевууд, Пунцык Бурунов гэгшэд хабарай тарилгын эхилхэһээ хойшо үдэрэйнгөө даалгабариие хододоо үлүүлэн дүүргэнэ. Мүнөө пар хахалха зуураа, тэдэнэр 6,5 гектарай орондо 7—8 гектар хахална»,—гэжэ Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозһоо нүхэр **Д. Багаев** мэдээсэнэ.

Мүн Кабанскын аймагай «Красноармеец» колхозой полинууд дээрэ Темлюйскэ МТС-эй нүхэр Н. Голубчиковай хүтэлбэрилдэг тракторна бригадын механизаторнууд Смольников, Бурдуковский гэгшэдэй энэ жэлдэ эрхимээр ажаллажа байһан тухай агроном **А. Квасников** дуулгана. Тэрэ иигэжэ бэшэнэ: «... Нэгэ халаанда хүдэлмэрилдэг эдэ хоёр түрүү механизаторнууд тушаажа абаһан машинаяа һайнаар харууһалжа, үдэрэйнгөө даалгабариие хододоо үлүүлэн, һайн шанартайгаар дүүргэнэ. Тэдэнэр мүнөө эртын пар хахалха зуураа 6,5 гектарай орондо 9 гектар хүрэтэр хахална».

Энэ жэлэй хабарай тарилга манай республикын колхозуудта юрэнхыдөө агротехническэ һайн болзорто үнгэргэгдөө. Мүнөө тэжээлэй болон овощной культурануудые тарилга зарим газарта үшөө үргэлжэлһөөр. Энэ хүдэлмэриие һаяар түгэсхэхэ шухала. Мүнөө эртын пар хахалалга хаа хаанагүй гол түлэб дүүргэгдээд, газар элдүүрилхэ бусад хүдэлмэринүүд ябуулагдажа байна. Ерэхэ жэлэй баян ургасын үндэһэ һуури табилсахын тулада газар элдүүрилгэдэ хүдэлмэрилжэ байһан механизатор бүхэн трактораа һайнаар харууһалжа, дүүрэн хүсөөрнь ашаглаха ёһотой. Энэ жэлдэ манай республикын колхозуудай ниитын малда тэжээлэй бата бэхи база байгуулха тухай асуудал тон хурсаар табигдажа байна. Энэ асуудалые амжалтатайгаар шиидхэхэ хэрэгтэ механизаторнуудай үүргэ тон ехэ. Тиимэһээ үбһэ хуряалгын хүдэлмэридэ ябуулагдаха машина зэмсэгүүдээ механизатор бүхэн мүнөөнһөө бэлдэжэ байха ёһотой.

Үбһэ хуряалгада муугаар бэлэдхэнэ

ЦАКИР. **(Телефоноор абтаба).** Ниитын адуу малда элбэг хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын шухала кампани ойротожо байна. Энэ хүдэлмэриие эмхитэйгээр үнгэргэхын тула тэрээндэ имагтал эртээнһээ эрхимээр бэлэдхэхэ хэрэгтэй. Гэбэшье, Закаменай аймагай олонхи колхозууд үбһэ хуряалгада тон нобшо удаанаар бэлэдхэнэ. Аймагай колхозууд 130 морин сенокосилка, 298 морин тармуур заһабарилха түсэбтэй аад, июниин 5 болотор өөдтэй юумэ хээдүй байһаар. Энэ талаар Хамниин сомоной Сталинай, Молотовой нэрэмжэтэ, «Боевик» колхозууд илангаяа гээгдэлтэй.

Үбһэ хуряалгын ойротобошье, дурсагдагша колхозуудай правленинүүд, тэдэнэй түрүүлэгшэнэр Доржиев, Соктоев, Хандажапов, гэгшэд бэлэдхэлэй хүдэлмэриие түргэдхэхэ хэмжээ абанагүй.

Д. Доржиев.

РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ АРТИСТ

...Театрын зал соо хэдэн зуун хүүдэй һуубашье, илааһанай ниидэ дуулдама гэхээр огто шэмээгүй. ценэ дээрэородой агуу ехэ драмарг А. Н. Островскиин «Залинта дар» гэжэ пьесэ бурят хэлэн дээ табигдажа байба. Волга мүрэй эрьедэ, үдэшын боро хараанаар терина Борис хоёр хахасана.

Катеринын һүүлшын монолог агнанабди: «...Үхэлэйшье ерэхэдэ эхэ, өөрөөшье үхэхэ—өөрэгүй, мүө намда мүр ганса болоо. Амиды ажа шадахаяа болёоб! Нүгэлэ!. инии түлөө хүнүүд бурханда мүргэ гү? Хэн намда дуратайб тэрэ ргэхэ! Хари мүнөө гэнтэ намайе рвяд, хүсөөр гэртээ бусаажа мадгүй!.. Ай, түргэн! Түргэн!.. Инаг- Минии зүрхэнэй хани нүхэр! и баярни! Баяртай!..».

Зал соо хүнүүдэй хүндөөр һанаа даха, аалиханаар һугшаран үйлдаха абянууд дуулдана. Энэ хамшагта реалистическэ үнэн хёол бэшэгдэһээр зуугаад жэл оо гэбэшье, гүнзэгы удхаараа, ан найруулгаараа хэды ехэ хүсэб!

Энэ театрын главна режиссер Г. Шагжин зүжэг харагшадай ада һуужа сценэ дээрэхи үзэгдэлүдые тон анхаралтайгаар харана. этэй хамта хирэ-хирэ болод д, барижа һууһан заахан блок соогоо юумэ тэмдэглэнэ. Тэрэ даа энэ зүжэгые мүнөө үдэшэ ха түрүүшынхеэ хараһан бэшэ, ветскэ Союзай түрүү театрнуудта этэбэшэ харахаһаа гадна, түрэл атрынгаа сценэ дээрэ тэрэ пьесын ха түрүүн табигдахада тэрээндэ уунаар хабаадалсажа, нэгэ харусалгата ролиинь амжалтатайр наадаһан байха юм.

Тэрэ үдэшын зүжэг һайнаар тадажа, артистнуудай наадалга эр дээдэ сэгнэлтэтэй байбашье һаа, ганса нэгэ дутагдалнууд эндэ тэндэ үзэгдэнэ. Тэдэ дутагдалнуудые дары усадхахын түлөө, театрын главна режиссер блокнот соогоо тэмдэглэжэ һууһан бололтой.

Ц. Г. Шагжин драматическа театрын главна режиссерой ажалда томилогдоһоор үни удаанай бэшэ, юрэ нэгэ жэлэй тухай болоо гэбэшье, Бурят-Монголой драматическа театр энэ жэлэй турша дотор творческо талаараа нилээд ехэ амжалта туйлаһаниинь лабтай. Театрын һүүлэй хэдэн һайнууд зүжэгүүдые республикын арад зон хаража һонирхон һайшаанхай. Тэдэнэй тоодо: Х. Намсараевай «Жаргалай түлхюур», Я. Галанай «Алтан бүргэд доро», К. Гальдониин «Хоёр ноёдэй зарса» г. м.

Ц. Г. Шагжин залуухан режиссер байбашье һаа, мэргэжэл шадабаряараа, эсэшэгүй ажал хүдэлмэреэрээ театрынгаа коллективэй дунда тон хүндэтэй болонхой.

Ц. Г. Шагжин өөрынгөө түрүүшын зүжэг табиһан тухай иигэжэ хэлэнэ:

— Минии түрүүшын спектакль «Жаргалай түлхюур» байһан юм. Манай театрта тэрэ спектакль табижа эхилбэб. Спектакльда хабаадалсагшадай дунда 15—20 жэл соо театрта ажаллаһан, РСФСР-эй ба БМАССР-эй габьяата артистнууд байба. Би залуухан режиссер, тэдэнэртэ юун гэжэ заабарилха гээшэ бэлэйб гэжэ түрүүнээр ехэ һанаашархаа һэм. Намһаа һураггүй ехэ дүршэл шадабаритай хүнүүд, минии заабарилжа эхилхэдэ: «Ай даа, залуу нүхэр, шинии мүнөө маанарта хэлэдэг үгэнүүдые бидэнэршни дуулаһаар арба, хорин жэл болоо зомди» гэлдэжэ, аминдаа шоглон һууха гү гэжэ зүрхэсөө һэм. Харин манай артистнууд минии түрүүшын творческо ажалда айхабтар анхаралтай халуунаар хандажа, дары минии һанаа сэдьхэл тэгшэлээ һэн. Үнэн зүрхэнһөө минии ажалда хамһалсадаг нүхэдтөө марташагүй баяртай ябадагби.

Эдэ үгэнүүдтэ үлүү дутуу огто байхагүй, залуу мэргэжэлтэд бүхэндэ нэгэтэ үзэгдэһэн хэрэг ха юм.

Ц. Г. Шагжин театрта ажаллажа эхилһээр 15 жэл болоо. Тэрэ хадаа 19 наһатайдаа Бурят-Монголой театрально-хүгжэмэй һургуули дүүргээд, 1938 ондо анха түрүүн Бурят-Монголой гүрэнэй хүгжэмтэ драмын театрта артист боложо ороо һэн. Бага наһанһаа дуу хүгжэм, зүжэг наадан да ехэ дуратай байһанай эрхээр, өөрөө хуур лимбэ дархаджа, тэдээн дээрээ наадажа һураханһаа гадна, һургуулиин драмкружогто хододоо хабаадалсадаг байгаа.

1932 ондо Бурят-Монголой искусствын техникумэй студентнүүд һургууляа дүүргэхэ хабараа Хориин аймагта ошожо зүжэг наада табиха зуураа, тэрэ жэлдэ Бурят-Монголой гүрэнэй драматическа театр тогтохо болобо гэжэ залуушуулда дуулгаба. Тиихэ үедэ Хориин ШКМ-эй һурагша байһан багахан хүбүүн Цэрэн, зүжэг хаража һайшаахаһаа гадна, театр тогтохо болобо гэжэ дуулахадаа, эрхэбэшэ артист болохоб гэжэ шидээ һэн.

1934 ондо Ц. Шагжин эрхэбэшэ артист болохоб гэһэн һаналаа хүсэлдүүлхэ зорилготой Улан-Удэ ерэжэ, Бурят-Монголой театрально-хүгжэмэй һургуулида ороһон юм. Дүрбэн жэлэй турша дотор айхабтар оролдосотойгоор һуража, тэрэ һургуулиие амжалтатай дүүргэһэн байна.

Бурят-Монголой хүгжэмтэ драмын театрта һая ороһон залуухан артист Ц. Шагжинай түрүүшын роль гэбэл К. Гольдониин «Гостиницын эзэн эхэнэр» гэжэ пьесэдэ кавалер Рипа-Фратта байһан юм. Хэнэйшье мэдэхээр, залуухан артистда анха түрүүн тиимэ томо роль бэлэдхэжэ, тэрэнииe һайнаар наадаха гээшэ бэлэн бэшэ. Юуб гэхэдэ, юрэнхы культура багатай байхаһаа гадна, артистын дүршэл шадабаригүй байгаа бшуу. Хэды тиимэ хүндэ байбашье һаань, үдэр һунигүй оролдосотой һайнаар ажаллаһанай ашаар тэрэ ролёо яһала амжалтатай наадаа һэн.

Залуу артистын хоёрдохи томо рольнь Н. Балданогой «Олоной нэгэн» гэжэ пьесэ дотор хушуунай семеновско милициин начальник Дандароной роль байгаа. Энэ роль һайнаар бэлэдхэхэнь бэрхэтэйшье һаа, түрүүшынхидэ орходоо һураггүй хүнгэн һэн. Гэбэшье, бодото театрын ажал гээшэ үхибүүн ябахада һанагдадагтал бэлэхэн бэшэ, айхабтар харюусалгатай хүндэ хүшэр ажал гэжэ залуу артист өөрынгөө бэе дээрэ мэдэрээ һэн. Энэ хадаа тэрэнэй саашадахи ургалтада нилээд туһа нүлөө хүргэһэн байна.

1940 он. Искусствын декадада бэлэдхэл эхилбэ. Г. Цыдынжапов А. Шадаев хоёрой «Баяр» гэжэ хүгжэмтэ драмада Ц. Г. Шагжин тус пьесын хоёр томо рольнуудай нэгэн — Суута-Мэргэниие наадаха болобо. Энэ харюусалгата ролиие бэлэдхэжэ эхилхэдээ, тон ехэ ажал хэһэн байха юм. Түүхын дэбтэрнүүдые уншахаһаа гадна, классическа ба советскэ уранзохёолнуудые уншажа, илангаяа Н. В. Гоголиин «Тарас Бульба», В. Шекспирэй «Отелло» гэдэг зохёолнууд соохи образуудые нигтаар шэнжэлэн, өөрынгөө ажалда хэрэглэһэн байна. Энэ хадаа артистын бэедээ эрилтэ ехэтэйгээр хандадагые лаблан харуулна.

Ц. Г. Шагжин болбол драматическа артистшье һаа, һайхан хоолойтой дууша хүн байһан дээрэһээ, декадада бэлэдхэгдэһэн, Бурят-Монголой анха түрүүшын оперо «Энхэ-Булад баатар» гээшэдэ Энхэ-Булад баатарай роль наадаа һэн.

Комсомолец, залуу артист Ц. Шагжин бэлиг талантынгаа, оролдосо ехэтэй ажалайнгаа хүсөөр дээрэ дурсагдаһан харюусалгата рольнуудые амжалтатай бэлэдхэжэ, түрэл Москвадаа, агуу ехэ Сталин эсэгэдээ, парти ба правительствынгаа хүтэлбэрилэгшэдтэ бурят-монгол арадайнгаа искусствын туйлаһан амжалтануудые харуулалсаха золдо хүртөө һэн.

Декада болбол бүхы Бурят-Монголой культура ба искусствын айхабтар ехэ һургуулинь байһан юм. Декадын зүжэгүүдые харагшад—московско олониитэ хадаа манай залуу искусствын амжалтануудта тон анхаралтайгаар хандажа, ехэтэ һонирхон хараха зуураа, саашадаа урган һалбарха хэрэгтэ туһа нүлөө болохо зорилготой үнэтэ зүбшэл заабаринуудые үгэһэн юм.

Ц. Г. Шагжин декадаһаа бусажа ерэһэнһээ хойшо бүри эршэ зоригтойгоор ажаллаа һэн. Таба зургаан жэлэй турша дотор тон ехэ амжалта туйлаһанайнь түлөө БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиум өөрынгөө Указаар 1946 ондо Ц. Г. Шагжинда габьяата артистын нэрэ зэргэ олгоо бэлэй.

Арад зоной нгоо зүгһөө иимэ үндэр сэгнэлтэдэ хүртөөд байхадаа, Ц. Г. Шагжин өөрынгөө мэргэжэл шадабариие улам бүри дээшэлүүлжэ, искусствын дээдэ шатые туйлажа харюулха ёһотой байгаа. Тиимэ харюусалгатай зорилго урдаа табяад байхадаа, эрдэм культураяа, мэргэжэл шадабаряа заатагүй дээшэлүүлхэ баатай боложо, 1946 ондо Московско консерваторидо һурахаар ошоо һэн.

Консерваторидо хоёр жэлэй турша дотор һуража ерээд, театртаа ажаллажа байтарнь, ородой агуу ехэ хүн, гайхамшагта эрдэмтэн Пржевальский тухай кинофильм гараха болобо. Ц. Г. Шагжин тэрэ картинада хабаадалсахаар дахин Москва эльгээгдэһэн байгаа.

«Пржевальский» фильмые найруулан табигша режиссер, РСФСР-эй искусствын габьяата ажал-ябуулагша, искусствонуудай наукын доктор, Сталинска шангай лауреат Сергей Юткевичын хүтэлбэри доро тэрэ фильмын хабаатан бурят хасаг Иринчиновэй ролиие амжалтатай наадаһаниинь советскэ арадта мэдээжэ. Тэрэ фильмдэ хабаадалсажа, ахадүү Хитад оронои ниислэл Пекин хотодо ошоод байхадаа, Хитадай академидэ литература ба искусствын ажалшадаар уулзалган дээрэ Ц. Г. Шагжин советскэ бурят-монгол арадайнгаа дуунуудые гоё һайханаар дуулажа айхабтар ехээр һайшаагдаа һэн.

Бурят-Монголой драматическа театрын ажалые улам бүри һайжаруулха зорилгоор 1952 ондо Ц. Г. Шагжин тэрэ театрын главна режиссероор томилогдоһон байгаа.

Ц. Г. Шагжин болбол түрүү һайн артист ба режиссер байхаһаа гадна, мүн залуу драматург байха юм. Тэрэ хадаа драматургическа зохёолнуудые һургуулида байхаһаа бэшэжэ эхилһэн байгаа. Тэрэнэй заахацууд пьесэнүүд һургуулиин драмкружогто табигдадаг бэлэй. Һүүлдэ искусствын мэдээжэ ажалшан болоһоо хойшо хэдэн пьесэнүүдые бэшэһэн байна. Тэдэнэй тоодо: «Эхын баяр», «Нэгэ асуудал», «Хара мэхэшэн» гэхэ мэтэнүүд олондо мэдээжэ. Ц. Г. Шагжин мэнэ һаяхан «Будамшуу» гэжэ комеди бэшэжэ дүүргэбэ.

Театрын главна режиссер, коммунист Ц. Г. Шагжинай бүхы ажал-ябуулгые үндэрөөр сэгнэжэ, республикын Верховно Соведэй Президиум БМАССР-эй 30 жэлэй ойтой дашарамдуулан, арадай артистын нэрэ зэргэ олгобо.

Намжил БАЛДАНО, РСФСР-эй искусствын габьяата ажал-ябуулагша, драматург.

Уласхоорондын шэнжэлэл

ИТАЛИИН ДЕМОКРАТИЧЕСКА ХҮСЭНҮҮДЭЙ ЕХЭ ИЛАЛТА

Июниин 7—8-да Италида парламентска һунгалта болобо. Депутадуудай палата ба сенат нэгэн доро һунгагдаа.

Депутадуудай палатада болоһон һунгалта хадаа һунгуулиин антидемократическа хуулиин үндэһөөр хэгдэбэ. Тэрэ хуулиин гол зорилгонь юуб гэхэдэ, буржуазна бусад партинуудтай блок байгуулжа, парламентда «олонхидые» эзэлхэ арга боломжо зонхилхы христианско-демократическа партида үгэхэ болоно. Энэ хуулиин ёһоор, пропорциональна түлөөлэлгын принципэй орондо «олонхидой шан» гэдэг тогтоогдоно: һунгалтын үедэ голосуудай 50 процентһээ нэгэшье голос үлүү абаһан парти гү, али партинуудай блок депутадуудай палатада һууринуудай 65 процентыень (590 һууриһаа 380 һууриие) зүндөө абаха байна.

Һунгуулиин шэнэ хуули хадаа ороной хуули гаргалгын органдо тогтууритай олонхидые эзэлэн абаха, оппозициие дараха, агрессивнэ Хойто-атлантическа блогой сэрэгэй түсэбүүдэй мэдэлдэ Италиие оруулха гэһэн политическэ хараа шугам саашадань бэелүүлхын тула дура зоргоороо аашалха гэжэ христианска демокрадууд найдаһан байгаа. Гэбэшье, энэ найдалгань үндэһэгүй байшоо. Итальянска демократическа олониитэ реакциин мэхэ гохын аашануудта эсэргүү эрид шангаар тэмсэжэ, һунгалтын үедэ антидемократическа энэ хуулида өөрынгөө приговор гаргаба.

Итальянска ажалша үргэн олониитэ хадаа ороной зонхилхы нюурнуудай политикые дэмжэнэгүй, тэдэнэр ороной эрхэ сүлөө ба национальна бэеэ даaһан байдалда хархис этэгээдүүдэй добтолгодо бүхы хүсөөрөө саашадаа эсэргүүсэхээр бэлэн байна гэжэ һунгалтын дүнгүүд тон тодорхойгоор харуулба. Эдэ нюурнуудай антинациональна политика оронии угаа ехэ ядарал зоболондо хүргэбэ. Итали үнэн дээрээ американска сэрэгүүдээр эзэлэгдэһэн байна. Далайн саанаһаа захирһанай ёһоор, буу зэбсэгүүдые яаралтайгаар түхеэрнэ, демократическа лагериин оронуудтай экономическа холбоо таһалагдаа. Тэрэ шалтагаанаар тус орон дотор огто хүдэлмэригүй ба заримдаа хүдэлмэритэй 6 миллион гаран хүн тоологдоно, машина бүтээлгын, текстильнэ ба бусад олон зуугаад предприятинууд хаагдана, юумэнэй сэнгүүд хүндэрнэ, гадаадын худалдаа наймаан угаа ехэ дефицитдэй байна. Италиин ажалша олониитэ энэ политикада эсэргүү эрид шангаар тэмсэнэ гэжэ һунгалта харуулаа.

Италиин дотоодын хэрэгүүдэй министерствын тусхай мэдээнүүдэй ёһоор, депутадуудай палатада болоһон һунгалтада 28.387.000 һунгагшад хабаадаба; 27.089.000 бюллетень үнэнтэ гэжэ мэдэрэгдэбэ. Правительственна партинуудай блок 13.487.000 голос, тайлбарилан хэлэхэдэ, 49,8 процент абаһан байна. 1948 оной һунгалтатай сасуулхада, тэрэ хадаа 2.800.000 һунгагшадые гээбэ.

Зүүнэй партинууд 1948 онойхидо орходоо 1.426.000 голос үлүү абаа. Коммунистнуудай түлөө 6.123.000 һунгагшад (22,6 процент), социалистнуудай түлөө —3.440.000 һунгагшад —(12,7 процент) голосовалба. Христианска демокрадуудай блогто эсэргүүсэгшэ дулдыдангибэшэ бүлэглэлнүүд голосуудай 2 процентһээ үлүүе абаба. Үнгэрһэн һунгалтын үедэ зүүнэй партинуудай түлөө бүхы голосуудай 31 процент, тиихэдэ мүнөө—35 процент үгтэһэн байна.

«Социальна хүдэлөөн» гэжэ неофашистска парти ба национально-монархическа парти хамтадаа голосуудай 12,6 процент абаба.

Тиимэ болохолоороо оппозицида байгаа бүлэглэлнүүд бүхы дээрээ һунгагшадай голосуудай 50,2 процентые абаба. Энэ ямар удхатайб гэхэдэ, правительственна партинуудай блок «олонхидой шан» абахые найдажа шадахагүй байна, ушарынь энэ эрхэ байдалда депутадуудай палатада һууринуудые хубаарилгын пропорциональна системэ хүсэндөө үлэнэ.

Шэнэ палатада христианска демокрадууд 161 һуури (урдада 574 һууриһаа 307 һуури абаһан байгаа), социал-демокрадууд —19 һуури (33 байгаа), либералнууд —14 (19 байгаа), республиканецууд —5 (9 байгаа), правительственна блогой бусад жэжэ партинууд 4 һуури абаха байна. Тон баруунай партинууд 69 мандат (монархистнууд —40 ба неофашистнууд —29) абаха юм.

Коммунистическэ парти 143 мандадтай (урдын 131 мандадай орондо) ба социалистическэ парти 75 мандадтай (52-ой орондо) байха юм.

Христианско-демократическа блок сенадта болоһон һунгалтын үедэ бага бэшэ гээлтэтэй байна. Тэдэнэр 2.300.000 һунгагшадые гээгээ. Тиихэ зуура, компарти ба социалистическэ парти 1948 онойхидо орходоо миллион хахад шахуу голос үлүү олоор абаба. Мандадуудай пропорциональна хубаарилгын хэрэглэгдэдэг шэнэ сенадта правительственна блок 237 һууриһаа 125 һуури (33 һуури гээгдээ) абаха юм; сенаторнууд-коммунистнууд, социалистнууд ба зүүнэй республиканецуудай тоо 72-һоо 87 хүрэтэр ургаха байна. Монархистнууд ба неофашистнууд хамтадаа 25 һуури абахань.

Өөрынгөө һунгуулиин кампаниие полицейскэ мүрдэлгын ба провокациин условидо демократическа хүсэнүүдэй хэһые хараада абаа һаа, һунгалтын дүнгүүд улам тодо боложо харагдана. Засагаархид фашистска этэгээдүүдэй хорото аашануудые али болохоор урмашуулһан, итальянска демокрадуудые арестовалһан, тэдэнэй һунгалтын урда тээхи митингнүүд ба суглаануудые таһалдуулһан, һунгалтын урда тээхи литература тараахыень хориһон байгаа. Энэ ааша юугээр тайлбарилагдааб гэхэдэ, һунгалтын үедэ прогрессивнэ партинууд арадта тон ойлгосотой ба тодорхой политическэ программа табиба, тиихэ зуура христианско-демократическа парти ба тэрэнэй союзнигууд шэнэ ямаршье юумэ дурадхажа шадаагүй, тэрэнэй пропаганда үдэр бүри буруу һүрэбэ гэжэ Пальмиро Тольятти һунгалтын урда тээ үгэ хэлэхэдээ зааһан юм.

Парламентда олонхидые эзэлхэ гэжэ эрмэлзэн, зонхилхы партинууд һунгалтын үедэ элдэб янзын мэхэ гохо хэрэглэбэ. Итальянска демократическа хэблэл хадаа шажанай албата нюурнуудай хэдэн дахин голосовалһан олон ушарнууд тухай мэдээсэбэ, энэ ушарта правительственна блогой тала баригшад бюллетеньнүүдые худалдан абаһан, һунгуулиин участогуудта ухаан дутуутай хүнүүдые асарһан ба бусад аашануудые гаргаһан байна. Гэбэшье, һунгуулиин хуулиие иигэжэ бүдүүлигээр эбдэлгэ хархис этэгээдүүдтэ туһалаагүй, тэдэнэй абаха гэжэ хүсэһэн голосуудые үгөөгүй.

Һунгалтын үедэ христианско-демократическа блогой диилдэлгэ Италиин зонхилхы нюурнуудые ехээр айлгаба. Тон ехэ бэрхэшээлтэй тохёолдожо парламентаар баталуулһан ба угаа ехээр найдажа байһан һунгуулиин шэнэ хуули бүримүһэн буруу һүрөө гэһэн һаналтай хархис этэгээдүүд яажашье эбсэжэ шадахагүй байна.

Һунгалтын дүнгүүд хадаа христианска демокрадуудай американска далдалагшадай урмыень ехээр хухалба. «Нью-Йорк Таймс» газетын римскэ корреспондент иигэжэ тэмдэглэнэ: «Политическэ хараа бодолоор абажа үзөө һаа, эдэ дүнгүүд юу харуулнаб гэхэдэ, коммунистнууд ба тэдэнэй союзнигууд, зүүнэй социалистнууд долоон жэлэй урда байһандал адляар итальянска хүдэлмэришэдэй ехэнхи хубиие үшөөл хинаһаар байна. Гадна, тэдэнэр хадаа тэдээндэ талархадаг олон миллион хүнүүдэй дэмжэлгые абаха гэжэ найдажа болохо юм».

Һүүлшын табанжэлэй турша дотор США Италида 6 миллиард доллар хэмжээтэй «туһаламжа» үзүүлээ гэжэ заагаад, «Дейли Ньюс» газетэ хадаа де Гасперийн правительствын позици энээнһээ боложо бата бэхи болоогүй гэжэ урмагүйгөөр тэмдэглэнэ, «нүхэдые ба союзнигуудые мүнгөөр худалдан абахые һэдэдэг бүхы политикая дахин хаража үзэхыень» Холбоото Штадуудта дурадхана.

Итальянска арад буу зэбсэгүүдые яаралтайгаар түхеэрэлгын политикада, агрессивнэ блогуудта Италиин хабаадаха, национальна экономикые һандаргаха ба демократическа сүлөөнүүдые дараха ябадалда улам ехээр эсэргүүсэнэ. Үнгэрһэн парламентска һунгалта энээниие тодорхойгоор ба тодо һонороор гэршэлбэ.

«Манай илалта хадаа, — гэжэ Тольятти хэлэнэ, — эб найрамдалай, демократиин, социализмын түлөө туйлагдаһан илалта мүн. Тиимэһээ, бүхы үнэн бодолто итальянецууд энэ илалтада баярлажа болохо юм. Манай партиин агуухэ хүсэн арадай дээдэ зэргын интересүүдтэ урдынхидал адляар бүрин зорюулагдаха гэжэ оромнай мэдэг лэ».

ФРАНЦИДА ПРАВИТЕЛЬСТВЕННА КРИЗИС ҮРГЭЛЖЭЛһӨӨР

Францида правительственна кризис удаанаар үргэлжэлжэ байна. Рене Мейерэй правительствода этигэхээ французска национальна суглаанай арсаһан сагһаа хойшо гурбан недели үлүүтэй үнгэрбэ. Гэбэшье, мүнөө хүрэтэр энэ правительство шэнэ правительстваар һэлгэгдээгүй, тэрэниие бүридүүлхэ гэжэ хэдэн хүн һэдэһэн байна.

Премьерэй тоогоороо гурбадахи кандидат хадаа католическа партиин ударидагша, гадаадын хэрэгүүдэй министр байһан Жорж Бидо байба. Гэбэшье, голосованиин болоходо, тэрэ 313 голос абаба. Тиихэ зуура, правительствые бүридүүлхэ эрхэ абахын тула 314 голос хэрэгтэй юм. Тэрэнэй урда тээ байһан кандидадууд Поль Рейно ба Мендес-Франс гэгшэдэй олонхи голос абаагүй байһаниинь мэдээжэ: Рейногой түлөө 276 голос, Мендес-Франсын түлөө 301 голос үгтэбэ.

Правительственна кризисүүд хадаа Францида юрын үзэгдэл болобо. Дайнай хойто тээхи үедэ тус орон дотор 22 ондоо правительство һэлгэгдээ. Тэдэнэй заримаиинь, жэшээлхэдэ, Эдгар Форой правительство засагые оройдоол хэдэхэн недели, зарим правительствонууд тэрээнһээ бага саг соо барижа байба. Правительствын иимэ олоор һэлгэгдэдэг ушар эгтэй болоһон хэрэг бэшэ юм.

Буу зэбсэгүүдые яаралтайгаар түхеэрэлгэтэй ба агрессивнэ блогуудта Франциин хабаадалгатай холбоотой экономическа ба финансова бэрхэшээлнүүдэй саг үргэлжэ орон дотор ургажа байһан условидо, тус ороной зонхилхы нюурнууд арадта харша политикаяа ябуулхадаа улам ехэ бэрхэшээл һаадтай тохёолдоно. Французска үргэн олониитэ ажалшад хүн зоной ажабайдалай хэмжээндэ реакциин добтолгодо эсэргүү, зэбсэгжэлгэдэ ба Вьетнамдахи булимтаралгын дайнда зорюулагдадаг асари ехэ гаргашануудта эсэргүү, «европейскэ армиие» байгуулгада эсэргүү тэмсэнэ. Имагтал энэ байдал хадаа правительствонуудые тогтууригүй болгоно, арадай зүбшөөлгүйгөөр ябуулга хэхэ гэһэн реакциин һэдэлгэдэ ехэ һаад хэнэ.

Бэе бэеэ һэлгэжэ байгаа правительствонууд политикада «уг залгамжалга» тухай мэдүүлнэ. Гэбэшье, «манай политикада уг залгамжалга гээшэ юун гээшэб гэжэ тодорхойлхо хэрэгтэй юм, тиихэ зуура, сэхынь хэлэхэдэ, дүрбэн жэл үлүүтэй саг соо манайда өөрымнай гадаадын политика гэжэ байгаагүй. Байгаагүй юумэдэ уг залгамжалга байжа болохогүй юм...» гэжэ худалдаа наймаашадай орган «Ажанс экономико финансьер» газетэ тэмдэглэнэ.

Франциие Хойто-атлантическа блогто татан оруулхадаа, Франциин зонхилхы нюурнууд хадаа энэ блогой гол эмхидхэлшэ ба зоригжуулагша болоһон США-гэй номнодог политикые хараада абаха баатай болоо. Французска экономикые милитаризацилга, мүнөө 750 миллиард франк болоһон бюджетнэ саг үргэлжэ ургажа байгаа дефицит, ажалшадай ажабайдалай хододоо муудалга, хүдэлмэригүйдэлгын ургалта хадаа тиимэ байдалай хойшолон мүн.

Премьер-министр байһан Рене Мейер ороной «экономическа һайжаралга» гэдэгэй проектые дурадхаба. Тус проект арадта улам ехэ хохидол ушаруулха байгаа. Тэрэ хадаа арадта харша политикаяа һаадгүйгөөр ябуулхын, тусгаарлабал, уршагта «европейскэ арми» тухай договорой ратификацилга түргэдхэхын тула парламентын эрхэнүүдые хизаарлаха ба правительствын эрхэ түлөөлэлгые үргэдхэхэ гэжэ эриһэн байна. Гэбэшье, французска олониитэ эдэ «хэмжээябуулганууды» буруушааба, ушарынь тэдэнэр ороной национальна суверенитедтэ ба бэеэ даaһан байдалда аюул тохёолдуулна.

Шэнэ правительство бүридүүлхэ гэһэн гурбан һэдэлгын буруу һүрэһэнэй һүүлээр, мүнөө президент хадаа буржуазна элдэб партинуудай ударидагшадтай шэнэ консультаци хэжэ эхилбэ. Удаан үргэлжэлжэ байгаа правительственна энэ кризистэ премьерэй шэнэ кандидадай эсэс табижа шадаха байһаниинь мэдэгдэнэгүй. Правительствын бүридүүлэгдээшье һаань, тэрэнэй тогтууритай байха ябадалда найдахын аргагүй байдал мүнөө тохёолдоод байна.

Д. БОЧАРОВ.

КОРЕЙДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, июниин 13. (ТАСС). Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани июниин 13-да иигэжэ мэдээсэбэ:

Үнгэрһэн үдэр фронт дээрэ ямаршье хубилалтанууд болоогүй.

Мүнөөдэр Арадай армиин зенитнэ частьнууд дайсанай 2 самолёт унагаажа, 2 самолёдыень гэмтээбэ.

ПХЕНЬЯН, июниин 14. (ТАСС). Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани июниин 14-дэ иигэжэ мэдээсэбэ:

Үнгэрһэн үдэрэй турша дотор бүхы фронтнууд дээрэ артиллерийскэ буудалдаан боложо үргэлжэлөө.

Мүнөөдэр Арадай армиин зенитнэ частьнууд дайсанай 3 самолёт унагаажа, хоёр самолёдыень гэмтээбэ.

Корейдэ даб дээрэхи эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээнүүд тушаа

ПЕКИН, июниин 13. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондент корейско-хитадай делегациин толилһон иимэ коммюнике Паньмыньчжоньһоо дамжуулба:

Июниин 13-да хоёр талын штабной офицернүүдэй хоёр бүлэгэй ээлжээтэ хаагдамал заседанинууд болобо. Эдэ заседанинууд июниин 14-нэй 11 часта үргэлжэлүүлэгдэхэ байна.

СТОКГОЛЬМ, июниин 13. (ТАСС). Швециин гадаадын хэрэгүүдэй министерство хадаа Корейдэ даб дээрэхи эблэрэлгын условинуудые бэелүүлхэ ябадал хинаха нейтральна комиссида шведскэ түлөөлэгшөөр посланник Свен Графстремые томилбо.

ПЕКИН, июниин 14. (ТАСС). Синьхуа агентство иигэжэ дамжуулна:

Сэрэгэй пленэйхидые репатриацилга тухай асуудал тушаа хэлсээгээр хараалагдаһан, нейтральна гүрэнүүдэй түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн репатриацилга тушаа комиссиин хүдэлмэридэ хабаадахаар бэлэн байһанаа мэдүүлжэ, табан гүрэн—Инди, Чехословаки, Швеци, Швейцари ба Польша Хитадай Арадай Республикын Арадай центральна правительствын гадаадын хэрэгүүдэй министерстводэ тус тустаа официальна харюу үгэбэ.

„Свердлов" гэжэ крейсер Англида ерэбэ

ЛОНДОН, июниин 12. (ТАСС). Королевэ Елизавета II-ой хаан шэрээдэ һуулгатай дашарамдуулан, далайн сэрэгэй парадта хабаадахын тула английска правительствын уряалаар ерэһэн «Свердлов» гэжэ советскэ крейсер Портсмут гэжэ английска далайн-сэрэгэй базын райондо Спитхед рейддэ июниин 10-да зогсобо. «Свердлов» крейсер 21 дахин буудажа, Портсмудай эрьеын артиллеритэй ехэ буугай салют хэлсэбэ.

«Свердлов» крейсерэй командир нэгэдэхи рангын капитан Рудаков портсмутска далайн-сэрэгэй округой командалагша адмирал Джон Эдельстентэй ба Портсмудай лорд-мэр Фрэнк Майлстай уулзаба, мүн парадые хүлеэн абаха метрополиин флодой командалагша сэр Джордж Кризитэй тусхай уулзаба.

Тэрэнэй харюуда, адмирал Джон Эдельстен ба адмирал Джордж Кризи гэгшэд «Свердлов» крейсерэй командиртай уулзажа, кораблиин борт дээрэ гараа.

Англиин арад зон ба английска хэблэл Англиин территориальна уһанда советскэ сэрэгэй кораблиин ерэһые ехээр һонирхоно.

Советскэ морягууд «Свердлов» крейсерһээ буужа, эрье дээрээ гараһан ба Лондон ошоһон байна. Тэдэнэр Хайгетскэ кладбище дээрэхи Карл Марксын хүүр ошожо үзэбэ, Марксын гэртэ оробо. Тэрэ гэртэ 1902 ондо «Искра» газетые гаргажа байхадаа В. И. Ленинэй хүдэлмэрилһэн комнатые тэдэнэр хараба. Советскэ морягууд городоор ябажа, Англиин столицын гоё һайхан газарнуудые үзэбэ. Портсмудай ба Лондоной хүн зон советскэ морягуудые халуунаар угтаба.

Французска хүдэлмэришэдэй тэмсэлэй нэгэдэл

ПАРИЖ, июниин 11. (ТАСС). Франциин хүдэлмэришэн анги забастовкын тэмсэл хэжэ үргэлжэлһөөр. Элдэб янзын профсоюзуудта ородог хүдэлмэришэдэй тэмсэлэй нэгэдэл бэхижэжэ байна. Экономическа эрхэнүүдһээ гадна, мүн политическэ эрхэнүүдэй түлөө тэмсэл хадаа мүнөө үедэ Францида хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй онсо шэнжэ болоно.

Шольдохи (Мэн ба Луара департамент) «Эрно-Батиньоль» заводой забастовко хэжэ байһан хүдэлмэришэд урдада хүдэлмэриһөө гаргагдаһан нүхэдөө хүдэлмэридэнь дары абаха ба забастовко хэгшэдтэ эсэргүү ямаршье мүрдэлгэ хэхэгүй гэһэн эрилтые экономическа эрилтэнүүдтэй хамта табиба гэжэ «Юманите» газетэ мэдээсэнэ. Энэ эрилтэнь хангагдаа. Нантын түмэрзамшадай мүн лэ тиимэ эрилтэ табиһан ушарһаа, администраци хүдэлмэриһөө гаргагдаһан бүлэг хүдэлмэришэдые хүдэлмэридэнь дахин оруулха ба хүдэлмэригүй байһан саг соохи салин хүлһые тэдээндэ түлэхэ баатай болобо. Мез департаментда пивэ нэрэхэ заводой администраци забастовко хэгшэдтэ эсэргүү мүрдэлгэ хэхые оролдожо, полициин туһаламжа хэрэглэһэн байна. Гэбэшье, ВКТ-гэй (ВФП-дэ ородог ажалшадай бүгэдэниитын конфедераци) ба ФКХТ-гэй (Франциин христианска ажалшадай конфедераци) профсоюзна организацинуудай гэшүүдэй тэмсэлэй нэгэдэлэй ашаар энэ мүрдэлгэ зогсоогдоһон байгаа.

ФКХТ-гэй католическа профсоюзуудай ба «Форс Увриер» гэжэ баруунай социалистическэ профсоюзуудай ударидагшад ажалшадай тэмсэлэй нэгэдэлые эбдэхэ гэжэ али болохоор оролдоно. Гэбэшье, тус организацинуудай жиирэй гэшүүд эдэ аашануудта сохилто хэдэг ба ВКТ-дэ ороһон хүдэлмэришэдтэй холбоо байгуулдаг байна. Жэшээлхэдэ, ВКТ-дэ, ФКХТ-дэ ба «Форс Увриертэ» ородог Анжегэй (Мэн ба Луара департамент) металлистнууд хамгын эрилтэ табиһан ба ажалай биржэ дээрэ хамтадаа митинг хэһэн байна.

ВКТ-дэ ба «Форс Увриертэ» ородог Дижоной металлистнууд салин хүлһэ дээшэлүүлхэ тухай, түлөөһэтэ амаралта үгэхэ тухай, профсоюзна эрхэ сүлөө хүндэлхэ тухай эрилтэнүүдэй ниитэ программа зохёоһон ба табиһан байна. Профсоюзна элдэб олон организацинуудай хүдэлмэришэдэй тэмсэлэй нэгэдэлэй ашаар Монтатертэхи (Уаза департамент) авиационно түхеэрэлгын заводто, Бретейдэхи (Уаза департамент) «Мартен» гэжэ металлургическа заводто, Сент-Уэндэхи (Сена департамент) «Феродо» заводто хүдэлмэришэдэй салин дээшэлүүлэгдээ.

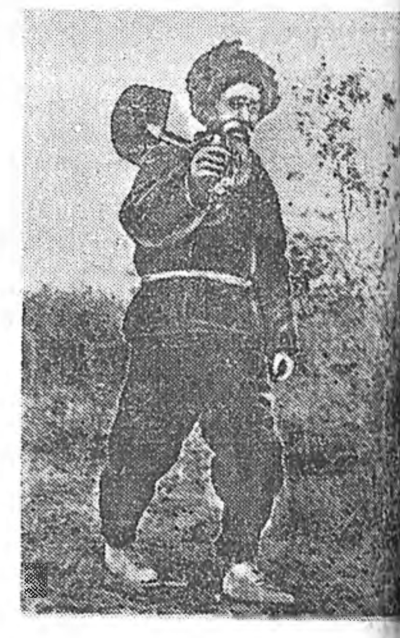
Правительственна кризисэй үргэлжэлжэ байһантай дашарамдуулан, ороной элдэб олон предприятинуудай хүдэлмэришэд демократическа нэгэдэлэй правительствые байгуулха гэжэ забастовкын үедэ эринэ.

Францидахи правительственна кризис

ПАРИЖ, июниин 12. (ТАСС). Республикын президент Венсан Ориоль правительство бүридүүлхые радикал-социалист Андрэ Марида даалгаба гэжэ мэдээжэ болоо. «Өөрынгөө политическэ нүхэдтэй консультаци хэһэнэй һүүлээр» харюу үгэхэб гэжэ Андрэ Мари мэдүүлбэ.

Залуушуулай Бүхэдэлхэйн фестивальда бэлэдхэнэ

СОФИ, июниин 11. (ТАСС). Залуушуулай ба студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн фестивальда бэлэдхэл Болгари дотор үргэнөөр дэлгэрээ. Арадай Болгариин залуушуул фестивальда эдэбхитэйгээр хабаадана. Болгарска делегациин составта мянга шахуу хүбүүд, басагад байха юм. Фестиваль дээрэ софийска студентнүүдэй суглуулагдамал хоор, В. Червенковой нэрэмжэтэ Пионернүүдэй ордоной хоор, арадуудай дуу ба танцын гүрэнэй залуушуулай арадай хүгжэмэй оркестр, залуушуулай симфоническа оркестр наадаха байна. Болгариин физкультурнигууд фестивальда баскетбольно, футбольно, волейбольно, хүнгэн атлетическэ, гимнастическа ба бусад командануудаар хабаадаха юм.

Гирин провинциин (Хитадай Арадай Республика) ой модоной хүдэлмэрилэгшэдэй конференци дээрэ ороной алдарта хүнүүдэй нэгэн Фу Цай гэгшэ онсо тэмдэглэгдэбэ. Ехэ наһатай (мүнөө 124 наһатай) болобошье, Фу Цай ой модо хамгаалха талаар ехэ зоригтойгоор хүдэлмэрилжэ үргэлжэлһөөр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хитадай Арадай Республикын ой модоной үнинэй хүдэлмэрилэгшэ Фу Цай.

Синьхуа агентствын фото.

СПОРТ

Футболоор Улан-Удын түрүү һуури эзэлбэ

Июниин 12-то БМАССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ футболоор Улан-Удын түрүү һуури эзэлхын түлөө боложо байһан мүрысөөнэй түгэсхэлэй уулзалга болобо. Эндэ «Динамо» ба ПВЗ-гэй «Локомотив» обществын команданууд мүрысэһэн байна.

Мүрысөөн ехэ эршэмтэйгээр зугаалаа. Уданшьегүй локомотивахид нүгөөдүүлһээ булюу хүсэтэй байһанаа харуулба. Нааданай түрүүшын хахадта «Локомотива» команда 3:0 гэһэн тоотой болобо.

Нааданай хоёрдохи хахадта локомотивайхин үшөө нэгэ бүмбэ динамынхидай ворота руу оруулжа, мүрысөөгөө 4:0 тоотойгоор дүүргэбэ.

Хүдөөгэй футболистнуудай кубок

Кубок абахын түлөө хүдөөгэй футболистнуудай дунда болож байгаа республиканска мүрысөөндэ хамта дээрээ аймагуудай 17 команда хабаадалсажа байна.

Түрүүшын уулзалгада закаменайхид торинхидые, зэдынхид кударынхидые, Сэлэнгын командa иволгынхидые, Прибайкальска аймагай футболистнар кабанскынхидые, яруунынхид Хэжэнгын командые шүүгээ. Түнхэнэй команда байкало-кударынхидтай уулзалгада шүүгдэшөө.

БМАССР-эй түрүү һууриин түлөө

Июниин 14-һөө футболоор БМАССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн захалхань.

Энэ мүрысөөндэ хамта дээрээ [illegible] команда наадаха байна. Түрүүшын уулзалгада «Динамо» стадион дээрэ «Спартак» ба «Динамо» обществын команданууд, БМАССР-эй 25 жэлэй нэрэмжэтэ стадион дээрэ ПВЗ-гэй «Локомотив» ба «Байкал», «Звезда» гэжэ стадион дээрэ «Мотор» ба «Динамо» обществын команданууд наадаха байна.

БМАССР-эй түрүү һуури эзэлһэн команда РСФСР-эй зональна мүрысөөндэ хабаадалсаха эрхэ олохо юм.

А. Игумнов.

ЗАҺАБАРИ

Манай газетын июниин 14-эй номерой 3-дахи нюурта толилогдоһон «Коммунистическэ парти —советскэ арадай залан ударидахы ба хүтэлбэрилхы хүсэн мүн» гэһэн статьягай нэгэдэхи колонкын хоёрдохи абзацай хоёрдохи мэдүүлэлые иигэжэ уншаха хэрэгтэй:

«Хүдэлмэришэн ангида, тэрэнэй партида, тэрэнэй гүрэндэ үнэн сэхэ байгты. Энэ хадаа хэрэгтэй, һайн гээшэ. Зүгөөр, энээниие тус түшэл нюурнуудта үнэн сэхэ байлгатай, интеллигентскэ тэрэ хэрэггүй, хоосон зүйлтэй бү худхагты».

.Редакци.

Редакторай орлогшо Д. Л. ЛОБСАНОВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора — 7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, сельского хозяйства 10-17, пропаганды и переводов 6-84, культуры и быта, промышленности— 4-52, мест. информации и писем—11-05. Для междугородных переговоров— 16.

Н—00558. Типография Управления по делам полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР.